Ե· ՏԱՐԻ 1429 ԹԻՒ ՀԱՅՈՑ 4380 ՀՈՌԻ 29 ՇԱԲԱԹ 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1888 (Ն. Տ.) 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1888 11 ՍԷՖԷՐ 1306

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده (ارهولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » եւ տեղական թղթատարով տարեկան »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական թղթատարով վեցամսեայ »	120
Օտար երկիրներէ տարեկան Ֆրանք	58
» » վեցամսեայ »	26

Դուրս զրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեանս զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՔ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

(Թայմզ, Խմբ. Յօդ., հոկտ. 11.)

«Մեր այս առուր թուով հրատարակած ենք մեր Կ. Պոլսոյ թղթակցէն մէկ ուշագրաւ նամակն, որ Կ. Պոլիս այցելող օտարազգեաց հետաքրքրութիւնը կը հրաւիրէ տեսնել արժան եղած կրթական, կրօնական, արհեստական, տպագրական և այլ հաստատութեանց վրայ, որք օսմանեան մայրաքաղաքին զարդն են։ Երեսուն տարի առաջ, Խրիմու պատերազմին առթիւ, շատ մը Անգլիացիք այցելեցին Կ. Պոլիս, և թէպէտ անկէ ի վեր խիստ քիչ զբօսաշրջիկներ դիմեցին այն կողմ, բայց Եւրոպիոյ ամեն զբօսավայրերը պտըտած ուղեւորներ անշուշտ օգուտ պիտի քաղեն միջազգային երկաթուղւոյն բացուելէն, երթալ դիտելու համար Վոսփորի գեղեցկութիւններն։ Հանգուցեալ Հոպարթ փաշա մեծ մասամբ ցրեց Թուրքիոյ և Թուրքաց նըկատմամբ արտայայտուած թիւր գաղափարները, զորս քաղաքական գործիչներ ջանացած են տարածել օտար երկրաց մէջ։ Բայց այժմ իսկ շատեր պիտի զարմանան լսելով թէ Թուրք մը, մանաւանդ պաշտօնական շրջանակէն դուրս և գեղացի հողագործ ժողովրդեան մէջ, կարող է նպաստաւոր կերպիւ բաղդատուիլ գրեթէ ուրիշ ամեն ազգէ անհատի հետ։ Թուրքին երեւելագոյն հանգամանքն է որ յոյժ կրօնասէր մարդ է, անկեղծապէս կը հաւատայ իւր կրօնին և ջանադիր է նորա պատուիրանաց համեմատ ապրիլ։ Իւր կրօն կը պատուիրէ պարկեշտութիւն, ճշմարտասիրութիւն, հիւրասիրութիւն, ողորմութիւն և գութ. Թուրք մշակը կամ գիւղացին ընդհանրապէս քաջ, արդարասէր, բարեգութ, ժուժկալ մարդ է, կանանց, տղայոց և անասնոց նկատմամբ գթած, և արժանի ամեն անոնց յարգանաց որք տեղեակ են իւր բարեմասնութեանց։ Սոցա վրայ պատուաստուած են պակասութիւններ, վարչային թերութեան հետեւանք.... Այն օսմ. զօրքերն որք պատերազմեցան ի Փլեւնա և ընդ հրամանատարութեամբ Պէյքըր փաշայի, նաեւ անոնք որ, 30 տարի յառաջ, պաշտպանեցին զԿարս բուռն յարձակմանց նաև անօթութեան տանջանաց դէմ, ապացուցին թէ շատ նըկատմամբ ազնիւ ցեղի մը պատկանող մարդիկ են, և քաղաքականութեան մէջ անշուշտ կարեւոր տարր մը պիտի լինի երբ այսպիսի մարդիկ դուրս ելնեն անշարժ վիճակէն ուր շատ տարիներէ հետէ կը մնային, և լըջօրէն մտնեն յառաջդիմութեան ճամբուն մէջ, դպրոցներ բանալով, ճարտարագոյն արհեստաւորներ արտադրելով, և արեւմտեան գիտութիւնները մշակելով։ Նախորդ սերնդեան պատկանող Թուրքն որ կը կարծէր թէ մարդուս պէտք եղած ամեն գիտութիւն ամփոփուած է Ղուրանի էջերուն մէջ, յորմէ դուրս մարդս բանի պէտք չունի, շուտով անհետ լինելու վրայ է։

«Մեր թղթակից, ակնարկելով այս մեծ փոփոխութիւն, իրաւամբ առաջին տեղը կուտայ վարժարանաց, որք ամենուրեք կը զարգանան ընդ խնամօք Վեհ. Սուլթանին, և ուր սիրայօժար կը դիմեն աշակերտք։ Երեսուն տարի յառաջ բարձրաստիճան անձանց զաւակունք արդարեւ ֆրանսերէն խօսիլ կ'ուսնէին, և մինչեւ իսկ ֆրանսական կերպեր կը կեղծէին, և յատուկ ասպարէզներու սահմանեալ երիտասարդք ոմանք Անգլիա կը ղրկուէին կրթուելու։ Բայց, ժողովրդեան ստուարագոյն մասին համար, Թուրք դպրոց մը կը նշանակէր տեղ մը ուր տղայք բոլորաձեւ բազմած Ղուրանէն հատուածներ գոց կ'ընեն, որք, մահմետական օրինաց աւանդական պատուէրներուն հետ, իրենց հաղորդուած միակ հմտութիւնն էր։ Այժմեան լաւագոյն կրթութեան հետեւանքն է այն մտացի հետաքրքրութիւն որ ցոյց կը տրուի օրուան դէպքերուն, և որոյ շնորհիւ բազմակարգ լրագրեր հաստատուած են Տէրութեան գլխաւոր քաղաքաց մէջ, և մայրաքաղաքին մէջ ալ մեծ եւ գեղեցիկ տպարաններ։ Տրուած դաստիարակութիւնը նախակրթականէ աւելի բան մ'է, քանի որ Ղալաթիոյ Լիսէին համար կ'ըսուի թէ արտադրած է Բ. Դրան եւ պալատան նշանաւորագոյն պաշտօնատարաց մէկ մասն, և թէ հոն կը յաճախեն Թուրք եւ քրիստոնեայ բնիկ հասարակութեան զաւակաց մեծագոյն մասն։ Հարուստ դասեր կը քաջալերեն գեղարուեստներն, և հետաքրքիրներ կրնան այցել հնութեանց եւ նկարուց անհատական թանգարաններ կամ հաւաքածոներ։ Բնիկ գործաւորք կը յաջողին արուեստի քանի մը դժուարագոյն ճիւղերուն մէջ. օրինակի համար, Կ. Պոլսոյ հեռագրական պաշտօնատան մէջ Թուրք գործաւորներ հեռագրական և այլ գիտական կատարելագոյն գործիք կը շինեն, և այս գործաւորք դեռ չեն հասած լուսաւորութեան այն աստիճանին ուր կարելի է գործադուլներ կազմակերպել և քաղաքական գործիչներուն նիւթ հայթայթել։ Արեւելեան հին արուեստներն, կապերտագործութիւն, մետաքսահիւս բանուածք եւ գեղեցիկ գոյնզգոյն կիտուածք, յորս, արեւելեան ուրիշ ազգաց պէս, Թուրքերն ևս մեծ ընդունակութիւն կը ցուցնեն, օտար երկիրներէն խնդրուելով, նոր փայլ ստանալու վրայ են, և ցորչափ այս յառաջդիմութիւն տեւէ, աւելի պիտի գնահատուին կանոնաւոր արհեստագործութեան առաւելութիւնք, յօգուտ բարեկեցութեան ժողովրդեան մէկ մեծ մասին։ Անոնք որ անտեղեակ են Թուրքիացի ժողովրդեան իրական բարեմասնութեանց, և իւր բնական ընդունակութեանց մշակման համար վերջին տարիներուս մէջ ցոյց տրուած ջանադրութեան, ինչպէս և իւր արհեստական և ընկերական պայմանաց բարւոքման, չեն կրնար ճիշդ գաղափար կազմել թէ ի՛նչպիսի դեր մը, ի՛նչպիսի կշիռ մը պէտք է ընծայուի Թուրքիոյ «Արեւելեան Խնդրոյ» ապագայ վիճաբանութեանց մէջ։»

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՌԱՋԻԿԱՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԿԱՐԾԻՔ Պ. ԷՄԻԼ ՏԸ ԼԱՎԼԷՅԻ

Նիւ-Եորք Հէրըլտի թղթակից մը յատկապէս Լիէժ (Պելժիա) երթալով տեսաւ զՊ. Էմիլ տը Լավլէյ, երեւելի պելժ քաղաքագէտ—տնտեսագէտ հըրապարակագիրն, եւ կարծիքն հարցուց Եւրոպիոյ քաղաքական կացութեան և Երրեակ Նիզակակցութեան հաւանական հետեւանաց մասին։

Պ. տը Լավլէյ չի կարծեր որ Գերմանիա ձեռնարկէ գրաւել Հոլլանտիոյ արեւելեան-հնդկային գաղթականութիւնները. զի Անգլիացիք աւելի մօտ են, և եթէ Գերմանաց կողմէ այնպիսի միտում մը տեսնեն, իրենք կը գրաւեն զանոնս։

Աւստրիա տրամադիր չէ Պալքանները Ռուսիոյ հետ բաժնելու. զի ամբողջութիւնն իրեն պահել կ'ուզէ։ Պ. տը Լէվլէյ չի հաւատար ընդհանուր խաղաղութեան պահպանման, և զօրութեանց այժմեան հաւասարակշռութիւնը վերջնական չի համարիր։ Հակֆրանսական և հակառուս նիզակակցութիւն մը կայ, որ հաւանօրէն յաղթական պիտի հանդիսանայ, և պիտի ջանայ ջախջախել թէ՛ զՌուսիա և թէ զՖրանսա։

«Չկարծէք թէ այս պատերազմ կրկնութիւն մը պիտի լինի Խրիմու պատերազմին. Ընդհակառակն, վճռական, ահագին բան մը պիտի լինի. և յաղթող կողմն պիտի բերէ անհուն աւար մը։

«Գերմանիա Շուէտի պիտի վերադարձնէ զՖինլանտիա, պիտի խլէ Ռուսիոյ պալթիկեան—գերմանական գաւառներն, և մօսքովեան Տէրութենէն ահագին կտոր մը պիտի բաժնէ, որ պիտի լինի անուանապէս անկախ պետութիւն մը, վեհապետ ունենալով աւստրիացի Արքեդուքս մը։ Այսինքն, Լեհաստանի նախկին թագաւորութիւնը պիտի վերահաստատի ընդ ազդեցութեամբ Աւստրիոյ, և պիտի լինի պատուար Տէրութիւն մ'ընդդէմ զօրացեալ Աւստրիոյ և տկարացեալ Ռուսիոյ, որոյ սահմանք Տնիէփեր գետէն անդին պիտի մղուին։

«Արեւելեան կողմէն, Պեսարապիա ետ պիտի տրուի Ռումանիոյ, որ նոր արգելք մը պիտի լինի Ռուսիոյ, որուն ճամբան բոլորովին պիտի կտրէ դէպ ի Կ. Պոլիս։

«Ասով չպիտի բաւականանայ Գերմանիա. Պիտի գրաւէ զՀոլլանտա, եւ վերջին հարուած մը պիտի տայ Ֆրանսայի, Պելժիոյ տալով Ֆրանսայի Նօռ (հիւսիսային) գաւառն և լաւագոյնս ամրացեալ կէտերը. Պելժիա անկախ և չէզոք պիտի մնայ, բայց գերմանական Մաքսային Միութեան մէջ պիտի մտնէ, դաշնակից և շահակից բարեկամ մը լինելու համար Գերմանիոյ։ Իրաւ, Պելժերը չեն բաղձար իրենց երկիրն ընդարձակել ի վնաս Ֆրանսայի. Պելժք շատ համակիր են Ֆրանսացւոց. Պելժք իրենց այժմեան պետական դրութենէն այնչափ գոհ են որ փոփոխման փափաքող չեն բնաւ։ Բայց առաջիկայ պատերազմէն ետքը լինելիք մեծամեծ կարգադրութեանց մէջ ո՛չ ոք Պելժիոյ կարծիքը պիտի հարցնէ։ Պզտիկները կը հնազանդին. անոնց կամքը չի հարցուիր։

«Իտալիա ևս պիտի վարձատրուի Գերմանիոյ համար Պ. Քրիսպիի ցուցած բարեկամութեան փոխարէն. Նիս եւ Սավուա պիտի վերադարձուին Վիքթոր Էմմանուէլի որդւոյն, հանդերձ Տունիսով. զի Իտալիոյ պիտի տրուին նաև Թունուզ, գուցէ ասոր մօտ ուրիշ նահանգ մ'ալ. Այս է իմ կարծիքս։»

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ Ի ՏԱԼԻԱ.—ՊԱՊԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՆՔ

Հոկտ. 12ին, կոմս Հէրպէրթ Պիզմարք Հռոմայ արտաքին գործոց պաշտօնատունը գնաց, և մէկ ժամ խորհրդակցեցաւ Պ. Քրիսպիի հետ, այն խնդրոց վրայ որոց շահակից է Իտալիա։ Երկուքին նախարարաց միջեւ կատարեալ համամտութիւն կը տիրէ։ Վիլհէլմ Կայսր Վատիկանէ վերադառնալէ քիչ ետքը կանչեց զՊ. Քրիսպի, որ գնաց և շատ կարեւոր տեսակցութիւն մ'ունեցաւ գերման Կայսեր հետ։ Ցաւարտ խօսակցութեան, Կայսրն իւր ձեռքով նուիրեց առ Պ. Քրիսպի Սեւ Արծուի մեծ ժապաւէնն, ըսելով. «Ո՛չ ոք ձեզմէ աւելի իրաւունք ստացած է այս աւագ պատուանշանին»։

—Ռիւթէր հետեւեալ կերպիւ կը պատմէ Վիլհէլմ Կայսեր տեսակցութիւնը Պապին հետ.

«Երեկ (հոկտ. 12ի) դէպքերը խորին տպաւորութիւն ըրին հասարակաց մտքին վրայ։ Վիլհէլմ Կայսեր այցելութիւնն առ Պապն կը նկատուի ապացոյց մը թէ իբրեւ Պետ Եկեղեցւոյ Պապին բնակութիւն ի Հռոմ ամենեւին անհաշտ չէ Իտալիոյ Թագաւորին Հռոմայ մէջ բնակութեան հետ։

«Պապը Կայսեր հետ տեսակցութեան միջոցին քանիցս կրկներ է թէ աշխարհային իշխանութիւնն հարկաւոր է իրեն, և յարեր է թէ ամեն վեհապետք պէտք է միաբանին ապահովելու համար իւր աշխարհային իշխանութիւն։ Կայսրը պատասխաներ է թէ աւելի օգտակար է եթէ Պապը միաբանի անոնց հետ որք Եւրոպիոյ մէջ բարեկարգութեան և ընկերային պահպանութեան սկզբանց ներկայացուցիչ են. զի յայնժամ աշխարհի խաղաղութիւնը լաւագոյնս կ'ապահովի։

«Կայսեր հետ տեսակցութենէն յետոյ, Պապն իւր քով կանչեց իւր արտաքին գործոց քարտուղարն՝ զԿարդինալ Ռամփոլլա, և իրեն ու Կայսեր միջեւ տեղի ունեցած տեսակցութիւնը պատմեց և գրել տուաւ։ Կարդինալն երկու ժամ խորհրդակցեցաւ Պապին հետ։ Կը յուսացուէր թէ Կայսրը Սեւ Արծուի բարձր պատուանշանը պիտի տար Ռամփոլլա Կարդինալին, ի յիշատակ իւր այցելութեան ի Վատիկան. բայց Կայսրը նուիրական ընծայ մը տալով շատացաւ, որ խորին դժգոհութիւն կը պատճառէ Վատիկանի մէջ։ Կղերական ակմբոց մէջ դժգոհութիւնն աւելցնող բան մ'են Գերմանիոյ Կայսեր և Ումպերթօ Թագաւորին բանախօսութեանց մէջ եղած ակնարկութիւնք Իտալիոյ թագաւորութեան և Հռոմայ, իբրեւ մայրաքաղաք այն թագաւորութեան։

—Ռիւթէր հոկտ. 14 թուով ալ հետեւեալը կը հեռագրէ.

Երէկ (Կայսեր և Պապին տեսակցութիւնն հոկտ. 12ին էր.) կոմս Հէրպէրթ Պիզմարք երկար տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Ռամփոլլա Կարդինալին հետ։ Նոյն միջոցին Պապը կը գտնուէր արտաքին գործոց քարտուղարին պաշտօնարանին մէջ. կոմս Հէրպէրթ կարճ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Պապին հետ ալ, և այս առթիւ յայտարարեց թէ Իտալիոյ և Գերմանիոյ միջեւ կեցող դաշնագիրք բնաւ չեն ներեր ի նպաստ Պապութեան ո՛և է երկրային կամ աշխարհային պահանջում մ'ընելու։»

—Հռոմ, 15 հոկտ.—Կը հաւաստեն թէ, յատուկ ունկնդրութիւն մը տալով կոմս Հէրպէրթ Պիզմարքի, Պապը խօսեր է ի Հռոմ իւր արդի կացութեան վրայ (իւր կարծեցեալ «գերութեան» վրայ), և կոմս Պիզմարք պատասխաներ է առ Լեւոն ԺԳ թէ Գերմանիա Հռոմ մայրաքաղաքին Իտալիոյ թագաւորութեան մնալու խնդիրն արդէն փակեալ կը նկատէ. (Հավաս)

—Պերլին, 16 հոկտ.—Նորտտէօյչէ Ալգէմայնէ կը ծանուցանէ թէ Պապը, Վիլհէլմ Կայսեր հետ բարեկամական հաւաստեաց փոխանակութենէ յետոյ, խօսեր է և աշխարհային իշխանութեան վերահաստատման պէտքին վրայ. բայց Վիլհէլմ Կայսր մերժեր է այս խնդրոյ քննութեան մէջ մտնել։

—Կառավարական Ռիֆօրմա, գոհունակութեամբ խօսելով Վիլհէլմ Կայսեր եւ Ումպէրթօ Թագաւորին փոխադարձ բարեկամական յայտարարութեանց վըրայ, կ'ըսէ. «Վիլհէլմ Կայսր բաժակ առաջարկելուն առթիւ, բարեհաճեցաւ ակնարկել Հռոմ մայրաքաղաքն, որ, իւր ժողովրդեան այս օրերս բըռնած ընթացքովը, կենդանի բողոք մը բարձաւ պապական յաւակնութեանց դէմ, զորս նոյն Պապը մեր օգոստափառ հիւրին առջեւ արտայայտելու յանդգնութիւնն ունեցաւ, արժանաւոր պատասխանն ընդունած պէտք է լինի։ Գերման Կայսրը քաղաքավարական այցելութիւն մը տուաւ իւր կաթոլիկ հպատակներուն հոգեւոր պետին, և Քուիրինալի մէջ ալ բոլորովին ցրեց կղերական ակմբոց մէջ պահ մը արտայայտեալ յոյսերը։»

—Հոկտ. 13ին Վիլհէլմ Կայսր իւր եղբօր հետ գնաց ի Փանթէոն, յայցելութիւն գերեզմանին Վիքթոր Էմմանուէլի, որոյ վրայ դափնեայ պսակ մը դրաւ։ Այցելուաց մատենին մէջ արձանագրեց իւր ձեռօք. «Վիլհէլմ Բ., Կայսր Գերմանիոյ, Թագաւոր Բրուսիոյ, 14 հոկտ., 1888»։ Երբ ժողովուրդն իմացաւ թէ Կայսրը գացեր է պատուել Իտալիոյ մեծանուն Թագաւորին յիշատակն, ի վերադարձին ջերմ համակրանաց ցոյցերով ողջունեց զՆ. Կ. Վեհափառութիւն։ Կ'ըսուի թէ այս այցելութեամբ Վիլհէլմ Բ. մեծ ժողովրդականութիւն կը շահի Իտալիոյ մէջ։

—Վիլհէլմ Կայսր ուշի ուշով աչքէ անցուց մարզանաց դաշտին վրայ շարուած 33,000 իտալացի զօրքերն ամեն տեսակէ, և ջերմ գոհունակութիւն յայտնեց անոնց ճշմարտապէս զինուորական կեցուածքին ու շարժուածքին համար։ Բայց տարակոյս չկայ թէ իտալացի զօրքերը, գերման զօրաց բաղդատմամբ, դեռ շատ ետ են զինուորական ասպարէզին մէջ։

ՍԵՐՊԻԱ.—ԱՐՔԱՅՆ ԵՒ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Վիեննա, 15 հոկտ.—Սերպիոյ Թագաւորն երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Քալնոքի կոմսին հետ. Կը ջանայ համոզել աւստրիացի պետական մարդիկը թէ ամուսնալուծում կը պահանջէ սա միակ պատճառաւ թէ Նաթալի Թագուհին Աւստրիոյ թշնամի է և բոլորովին անձնուէր Ռուսիոյ շահերուն. Միլան Թագաւոր հինգշաբթի օր կը վերադառնայ Պելկրատ։

—Պելկրատ, 15 հոկտ.—Պ. Կարաշանին կը պատրաստուի մեկնիլ Սերպիայէ. Իրեն իմացուցին թէ, Թագաւորը վերադառնալուն պէս, արտաքսման կամ աքսորման հրամանագիր մը պիտի հանուի իրեն դէմ. Պ. Կարաշանին, նախկին նախարարապետը, պետ յառաջդիմական կուսակցութեան, կ'ամբաստանէ Ազատականներն եւ զՊ. Ռիստիչ թէ Թագաւորէն այսպիսի հրաման մը հանած են, որովհետեւ ամուսնալուծման խնդրոյն միշտ հակառակ է ինք։

ԲԺՇԿԱՑ ԿՌԻՒԸ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ ՄԸ ՇՈՒՐՋ

Պերլին, 16 հոկտ.—Փրոֆ. Վիրխով Նիւ-Եորք Հէրըլտի մէջ խստիւ կը բողոքէ ինչ ինչ կարծեաց դէմ զորս իրեն կը վերագրէ Տքթ. Մաքէնզի. Փրոֆէսորը կը պաշտպանէ զՏքթ. Պերկման, յայտարարելով թէ Կայսրը մեռաւ կուրծքի բորբոքումէ մը, որ ապրիլ 12ին Տքթ. Պերկմանի կատարած գործողութենէն յառաջ եկած չի կրնար լինել. Բժշկական Բերլինի մէջ, Փրոֆ. Կուլման կ'ըսէ թէ Տքթ. Մաքէնզիի տետրակը կեղծ բժշկի և նենգաւոր մարդու ստութեանց շարք մ'է, եւն. Տքթ. Կերհարտ և Տքթ. Պերկման որոշեցին դատական գործողութեանց չձեռնարկել

—)(46)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՍԵՐԺ ԲԱՆԻՆ

Առաւօտէն ի վեր, տիրուհին բոլորովին անակնկալ ընթացք մը բռնած էր, խընդումերես, հանդարտ, արձակուրդ վայելող դպրոցականի մը նման ուրախ զուարթ։ Առաջին անգամն էր որ իւր դէմքին վրայ կը ցուցնէր վհատութեան և տխրութեան այդ դառն արտայայտութիւնը։ Ուրեմն կե՞ղծ էր իւր ուրախութիւնը և ուզած էր խաբե՞լ։ Զո՞վ։ Անտարակոյս զինքը։

Ակնարկ մը իւր ակնարկին հանդիպելով, դողացուց զինքը։ Ժաննի աչքերն իւր վրայ դարձուցած էր։ Երկվայրկեան մը յառեալ մնացին անոնք և Սերժ չ'կրցաւ սարսուռ մը զսպել։ Ժաննի՝ տիկին Տէվառէնը ցոյց կուտար իրեն։ Նա ալ զինքը կը դիտէր։ Ուրեմն իրենց պատճառա՞ւ էր որ տիրուհին տեղափոխուած էր։ Արդեօք աչալուրջ մայրը թափանցա՞ծ էր իրենց գաղտնեաց։ Միտքը դըրաւ գիտնալ։

Ժաննի աչքերն անդին դարձուցած էր իւր վրայէն։ Ցայնժամ ազատօրէն դիտեց մանկամարդ կինը։ Գեղեցկացած էր նա։ Իւր դիմաց դժգունութիւնն աւելի եւս աչքի կը զարնէր, և անձնիքին (buste) ճոխութիւնը խորխտ իմն ուռճացած էր։ Տեսակ մը հեշտազգեցիկ յուլութիւն ունէր նա, տարտամ բոյրի մը նման խռովիչ։ Սերժ խոլաբար ցանկաց նմա։ Այնքան ազդու հրայրք մը չէր զգացած երբէք յինքն։ Վայրկեան մը ձեռները դողդողացին, կոկորդը ցամքեցաւ, և մաներկլորդ մը կանգ առաւ սրտին բաբախումը, բուռն տենչէ մը ուռուցիկ։ Ուզեց խզել այդ ձգողական ազդեցութիւնը զոր մանկամարդ կինը կունենար իւր զգայարանաց վրայ և դէպի սրահին մէջտեղն յառաջացաւ։

Միեւնոյն վայրկենին կը հասնէին այցելուք. Լը Պուէտ՝ իւր անբաժանելի Թռամպլէյին հետ, որք կ'ընկերանային Լէտի Հարդընի, Սէրժի այդ գեղանի ազգականուհւոյն որ այնքան խռոված էր զՄիշլին, ամուսնութեան օրը, այլ ուստից չէր երկնչէր սա այլեւս. անոնց ետեւէն Օտեսքալքի իշխանն ու իշխանուհին, ազնուական Վենետիկցիներ, որոց կը հետեւէր Պ. Քլէման Սուվրաէն, պէլճիկացի երիտասարդ ազնուական մը, Նիսի ձիարշաւուց վարիչը, տատրակախաղի յաջող հրացանաձիգն և պարերու մոլեգին առաջնորդող մը։

—Տէ՛ր Աստուած, ի՞նչ է ան, միլէտի, սեւեր հագուեր էք, ըսաւ Միշլին, չքնաղագեղ Անգլուհւոյն ոնդուսէ ուսամերկ շրջազգեստը ցոյց տալով։

—Այո՛, սիրելի իշխանուհիս, սուգ մը, պատասխանեց տիկին Հարդըն, ձեռաց ուժգին սեղմումով մը, պարահանդէսի սուգ մը. լաւագոյն պարողացս մին, կը ճանչնաք, պարոններ, Հաուի Թըռնուըը...

—Ալպէրդի կոմսուհւոյն հետ պարող երիտասարդը, ճչեց Սէրժ, ի՞նչ է եղեր։

—Ի՞նչ պիտի ըլլայ, ինքզինքն սպաննեց, ըսաւ Անգլուհին։

Բացագանչութեանց աղաղակ մը բարձրացաւ սրահին մէջ, և ներկայք՝ յանկարծ իրարու քով գալով, Լէտի Հարդընը շրջապատեցին։

—Ինչպէ՛ս. չէի՞ք գիտեր, յարեց սա. այսօր՝ Մօնաքօի մէջ ընդհանուր խօսակցութեան նիւթն այս է։ Խեղճ Թըռնուըը խաղի մէջ սպառած լինելով իւր բոլոր դրամը, գիշերանց մտեր է Ալպէրդի կոմսուհւոյն բնակած ամարանոցին պարտէզն եւ ուղեղը պայթեցուցեր է անոր պատուհանին տակ։

—Ի՛նչ սոսկալի բան, գոչեց Միշլին։

—Շատ անճաշակ բան է այդ ձեր հայրենակցին ըրածը, միլէտի, յարեց Սէրժ։

—Կոմսուհին՝ կատաղութեանը մէջ, սիրուն խօսք մը թռուցեր է բերնէն։ Ըսեր է որ Թըռնուըլ, իւր բնակարանին մէջ անձնասպան ըլլալով, յստակօրէն ցոյց տուեր է իւր կենցաղագիտութեան պակասութիւնը։

—Կ'ուզէ՞ք սնանկացեալներն արդելուլ անձնասպանութեան դիմելէ, ըսաւ Քէյրօլ։ Մօնաքօի Ապահովութեան Սընտուկին միջոցաւ մէկ մէկ ոսկի փոխ տալ տուէք իւրաքանչիւր տարաճանակի փոխարէն։

—Բայց դարձեալ, ընդմիջեց երիտասարդն Պ. Սուվրաէն, ոսկին կորսուելուն պէս, խաղամոլք ինքզինքնին ազատ պիտի համարին կախուելու։

—Այո՛, եզրակացուց Մառէշալ, բայց դէթ չուանը պիտի գտնուի որ այլոց երջանկութիւն պիտի բերէ։

—Պարոննե՛ր, գիտէ՞ք թէ ի՛նչ թողծալից նիւթերու վրայ կը խօսիք, ըսաւ Սիւզան Հէրձօկ։ Եթէ մեր տպաւորութեանց վրայ փոփոխութիւն մը առաջ բերելու համար ոգեւորիչ վալս մը պարել տայիք մեզ, գէշ չէր ըլլար։

—Այո՛, լաւ կ'ըլլայ։ Օ՛ն, պատշգամն ելլենք, գոչեց Լը Պուէտ եռանդագին։ Նարընջենեաց շարք մը պիտի ծածկէ զմեզ անզգոյշ աչքերէն։

—Ա՛հ, օրիորդ, ի՛նչ երազ, հառաչեց տիւ Թռամպլէյ, Սիւզանի մերձենալով։ Ձեզ հետ պարե՛լ։ Լուսնի լուսով։

—Այո՛, բարեկամս Բիէռօ, երգեց Սիւզան մեղմաձայն, քրքիջ մը բռնելով։

Արդէն, դաշնամուրն, զոր ուժգնապէս կը զարնէին մատունք Բիէռի, որ կը փափագէր օգտակար լինել, քանի որ չէր կարող հաճելի լինել, կը հնչէր մերձակայ սրահին մէջ. Սերժ դանդաղաբար մօտեցած էր Ժաննի.

—Ինձ հետ պարելու շնորհը կ'ընէ՞ք, ըսաւ մեղմիւ։

Մանկամարդ կինը սարսռաց, դժգունութիւն մը պատեց այտերն, և խիստ ձայնով մը.

—Ինչո՞ւ ձեր կինը չէք հրաւիրեր։

Սերժ ժպտեցաւ.

—Դո՛ւք կամ ո՛չ ոք։

Ժաննի վեր առաւ աչքերն համարձակօրէն և շեշտակի անոր երեսը նայելով, արհամարհոտ կերպով մը.

—Լա՛ւ ուրեմն, ո՛չ ոք։

Եւ ուղղաձիգ ելնելով, գնաց Քէյրօլի թեւը մտաւ որ դէպի իրեն կուգար։

Իշխանը պահ մը անշարժ մնաց, աչօքն անոնց հետեւելով։ Յետոյ, տեսնելով որ իւր կինն առանձին էր տիկին Տէվառէնի հետ, պատշգամն ելաւ։ Պարողաց զոյգերը սկսած էին արդէն դառնալ ողորկ սալաքարերուն վրայ։ Զուարթ քրքիջներ կը բարձրանային լռութեան մէջտեղ։ Մարտի խաղաղիկ եւ անպաշարոյր գիշեր մ'էր։ Խորին յուզման մը մատնուեցաւ Սերժ, անհուն զղջանք մը զգաց կեանքէ։ Ծովը կը ցոլար, լուսնի լուսոյն տակ։ Խոլ ցանկութիւն մ'ունեցաւ Ժաննի վրայ նետուելու, զայն իւր բազկաց մէջ առնելու եւ աշխարհէ հեռի տանելու, այն հանդարտիկ անհունութեան մէջ որ ստեղծուած կ'երեւէր իրեն՝ յաւերժական սէրեր օրօրելու մեղմիկ

ԺԵ

Միշլին շարժում մը ըրած էր ամուսնոյն հետեւելու համար. Մայրն, առանց տեղէն ելնելու, անոր թեւէն քաշեց.

—Քիչ մ'ալ իմ քովս կեցիր, ըսաւ գորովալիր յանդիմանութեան շեշտով մը. գալէս ի վեր հազիւ տասը խօսք կրցանք փոխանակել։ Խօսէ՛ տեսնեմ, զիս տեսնելուդ գոհ մնացի՞ր։

—Ինչպէ՛ս, այդ ալ հարցունելու բա՞ն է, պատասխանեց Միշլին նստելով բազմոցին վրայ, իւր մօր քով։

—Կը հարցունեմ որպէսզի ըսես ինձ, յարեց մեղմիւ տիկին Տէվառէն։ Գիտեմ թէ այդպէս կը խորհիս, բայց այդ բաւական չէ։

Եւ ամօթապարտ մուրացկանի մը պէս.

—Կ'ուզե՞ս համբուրել զիս։

Միշլին անոր վզին փարեցաւ «Սիրելի մայրի՛կս» գոչելով, ու երկու կաթիլ արցունք խլեց այդ երկու ամսէ ի վեր չարչարուող մօր աչքերէն։ Տիրուհին թեւերուն մէջ առաւ աղջիկն, եւ սեղմելով զայն ագահի մը նման որ իւր գանձը ձեռք ձըգած է.

—Երկար ատեն կայ որ զիս այդ անուամբ կոչելդ չէի լսած, ըսաւ։ Երկու ամի՛ս, որոյ միջոցին լքեալ մնացի այն մեծ տան մէջ զոր դու առանձինդ կը լնուիր երբեմն...

Ծաղկատի կինն աշխուժիւ ընդմիջեց իւր մայրն, և յանդիմանական շեշտով մը.

—Ո՛հ, մայր իմ, խնդրեմ, խելքդ գլուխդ չպի՞տի բերես վերջապէս։

—Խելքս գլո՞ւխս բերել։ Ըսել կուզես թէ վարժուիմ առանց քեզի ապրելու, քսան տարի շարունակ կեանքս քու կենացդ ենթարկաւորելէ յետոյ։ Առանց տրտնջալու համակերպիլ որ իմ բոլոր երջանկութիւնս խլեն ձեռքէս։ Եւ այժմ որ սպառած եմ, մինչեւ վերջին օրս անմխիթար, առանց ուրախութեան, մինչեւ իսկ առանց վշտի կեանք մը վարել, վասնզի կը ճանչնամ զքեզ, գիտեմ որ եթէ ցաւ մը ունենաս, ինձ չես ըսեր։

(Շարունակելի.

Տքթ. Մաքէնզիի դէմ, այլ չատանալ պատասխանելով իւր տետրակին։

—Լոնտոն, 15 Հոկտ.—Սըր Մ. Մաքէնզի գերման բժշկաց տեղեկագրին անգլիերէն թարգմանութիւնն Անգլիոյ մէջ տարածել ուզող գրավաճառներուն սպառնացաւ դատ վարել եւ ծանր տուգանքներ պահանջել։

—Նիւ-Եօրք Հէրըլտի մէջ Փրոֆ. Պերկման փութաց պատասխանել Տքթ. Մաքէնզիի գրքին, ջանալով ցուցնել թէ կայսեր մահը փութացնողն եղաւ անգլիացի բժիշկը, քաղցկեղի գոյութիւնը ժամանակին չհասկնալով, եւ պէտք եղած դարմանը (խուչափողին հատումը) ժամանակին չընելով։ Փրոֆ. Պերկման շատ խեղճ բժիշկ մը կը համարի զՏքթ. Մաքէնզի։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՔ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Հռոմ, 15 Հոկտ.—Սթէֆանի իտալեան Գործակալութիւնը կը յայտարարէ թէ իտալեան կառավարութիւնը խաղաղասէր զգացմամբք փափաքող է Թունուզի Պէյին դպրոցական հրամանագրով յուզեալ խնդրոյն վրայ բարեկամական համաձայնութեան մը գալ Փարիզի կառավարութեան հետ եւ իւր այս փափաքն հաղորդած է ֆրանսական կառավարութեան, որպէս զի պէտք չմնայ խնդիրն Եւրոպիոյ առջեւ հանել։

—Վիէննա, 16 Հոկտ.—Այսօր Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր նախագահութեան ներքեւ զինուորական մեծ խորհուրդ մը գումարեցաւ։ Ալպրէխթ եւ Վիլհէլմ Արհիդուքսերն, պատերազմական նախարարն եւ հեծելազօրաց ընդհանուր քննիչ տը Ֆրոյ Իշխան ներկայ էին։

—Փարիզ, 16 Հոկտ.—Սահմանադրութեան վերաքննութեան խնդրոյն մէջ Ֆլոքէի նախարարութեան վստահութեան քուէ տալու մեծամասնութիւնը բաղկացեալ էր 299 Հանրապետականներէ։ Նախարարք, նախարարական խորհրդականք եւ Պ. Ժիւլ Ֆերրիի խմբակէն 67 Հանրապետականք ձեռնպահ կեցան։ Փոքրամասնութիւնը բաղկացեալ էր 152 Աջակողմեաններէ, 7 Պուլանժէականներէ եւ 8 Հանրապետականներէ։

—Տարանթօ, 16 Հոկտ.—Հէսի Ֆրետերիկ Վիլհէլմ Լանտկրաֆը, աշխարհի շուրջն իւր ուղեւորութեան միջոցին ծով ինկաւ եւ խեղդուեցաւ Պաթավիոյ եւ Սինկափուրի միջեւ։

—Լոնտոն, 16 Հոկտ.—Տէյլի Նիւզ կը ծանուցանէ թէ ապստամբապետ Իսհաք Խան Հէրաթէ Պուխարա փախած է։ Էմիրին զօրքերը գրաւած են զՄազար, ուր Իսհաք Խանի բանակին մնացորդ մասն անձնատուր եղած է։ Ապստամբութիւնը ջախջախուած է, եւ Էմիրին իշխանութիւնը վերահաստատուած է աֆղանեան Թուրքաստանի մէջ։

Մ Ա Ս Ի Ս
ԱՄՍԱԹԵՐԹ
Հրատարակուեցաւ ՄԱՍԻՍի Հոկտեմբերի ամսաթիւը.
ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ—Պատրիարքական ընտրութիւն.
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ.—
ԳՈՎԱՍԱՆՔ ԵՐԿՆԻ ԵՒ ԵՐԿՐԻ.—Գ. Ե. Ս.
ՀՈՂԱԳՈՐԾ.—Գ. Ե. Ս.
ԵՐԱԶ ՈՒՆԱՅՆ.—Գէորգ Գ. Կ. Սէֆէրճեան
ՄԵՐ ՄՏԵՐԻՄՆԵՐԸ.—Վիքթօրիէն Սարտու
Ձեռքէ կը ծախուի 40 փարայի

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նորընտիր Ս. Պատրիարք Հայրը մայրաքաղաքս հրաւիրելու համար Խառն Ժողովոյ կողմէ կարգեալ եկեղեցական եւ աշխարհական հրաւիրակներն երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ ի նիստ գումարեցան Մայր Դիւանի հետ։ Սոյն գումարման մէջ որոշուեցան նաեւ Ազգային Ժողովոյ կողմէ երթալիք հրաւիրակներն որք են.

Գեր. Գրիգորիս եպիսկ. Ալէաթճեան
» Հմայեակ » Դիմաքսեան
Արժ. Յովսէփ Ծ. վրդ. Այվազեան
Մեծ. Կարապետ էֆ. Իւթիւճեան
» Մկրտիչ » Մելիքեան
» Յակոբ » Գուրգէն
» Յակոբ » Պարոնեան
» Նշան » Պօյաճեան

Ազգային Ժողովոյ եւ Խառն Ժողովոյ հրաւիրակներուն պիտի ընկերանան Պատրիարքարանի կողմէ՝ Արժ. Տ. Սուքիաս Աւագ քահանայ Ստեփաննոսեան եւ գործակատար Մեծ. Աբրահամ էֆէնտի Ֆրէնկեան։ Հրաւիրակաց պիտի ուղեկցին երեք բարապանք։

Հրաւիրակք ճամբայ պիտի ելնեն կայս. Իրատէին ի Պատրիարքարան հաղորդուելէն անմիջապէս յետոյ։ Հրաւիրակք երկաթուղիով պիտի ուղեւորին ի Նիկոմիդիա ուր գիշեր մը մնալէ յետոյ Արմաշ պիտի երթան եւ գիշեր մ'ալ անդ անցունելէ յետոյ, Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարքը պիտի առաջնորդեն ի Նիկոմիդիա, ուր հանդիսաւոր ընդունելութիւնք պիտի լինին։ Յատուկ շոգենաւ մը յիշեալ նաւահանգիստը պիտի սպասէ՝ Ս. Պատրիարքն, հրաւիրակներն եւ այլ ուղեկիցներ Կ. Պոլիս բերելու համար։ Շոգենաւը կանգ պիտի առնու Գումգաբուի նաւամատոյցին ուր ընդ առաջ պիտի երթան Երեսփոխանութեան եւ Վարչութեան ներկայացուցիչք, եկեղեցականք ու աշխարհականք եւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հանդիսիւ պիտի առաջնորդեն ի Մայր Եկեղեցի եւ յետոյ ի Պատրիարքարան։

Ազգ. Վարչութիւնն արդէն պատրաստութիւններ կը տեսնէ արժանավայել շքով ընդունելու համար Նորընտիր Ս. Պատրիարքը։

ՎՍԵՄ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՓԱՇԱ ՏԸՏԵԱՆ

Բարիզու Մաթէն լրագրոյն մէջ բերկրութեամբ կը կարդանք հետեւեալ տողերը.

Կ. Պոլսէն հեռագիր մը ծանոյց մեզ՝ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Արթին էֆէնտիի վէզիրութեան եւ Միւշիրութեան աստիճանի բարձրացումն։ Օսմանեան Նուիրապետութեան այս ամենաբարձր աստիճանը շնորհուեր է նմա Վեհ. Սուլթանին կողմէ, ուխնդրութեան մը միջոցին։ Միահաղոյն գնահատուեցաւ սոյն որոշումն Ապտ իւլ Համիտ կայսեր որ այս կերպով կը վարձատրէ իւր լաւագոյն աշխատաւորաց մին՝ որ անունը երկու դարէ հետէ փայլուն կերպիւ կցուած է Թուրքիոյ պատմութեան եւ որ գերդաստանը՝ արդէն Վեհ. Սուլթանին նախորդաց ամենամեծ շնորհները վայելելու արժանիքն ունեցեր է։

«Ցարենք միանգամայն թէ Ն. Վ. Արթին փաշա մեր վաղեմի ծանօթներէն է։ Սէնտ Պարպի վարժարանը դաստիարակուած է, եւ յետոյ բարիզեան ընկերականութիւնը մեծապէս գնահատած է զնա այն թուականին յորում ի մեզ բնակեցաւ նա, երբ առաջին քարտուղար օսմանեան դեսպանատան։ Տասն հինգ տարիէ ի վեր Արթին փաշա հաստատուն կը մնայ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականի պաշտօնին մէջ, ուր իւր բարձր կարողութիւնն ու բնաւորութիւնը՝ բոլոր Տէրութեանց ներկայացուցիչներուն համակրանքը գրաւած են։

«Ըսենք, ի վերջոյ, թէ Արթին փաշայի ծառայութեանց այս վարձատրութիւնը մեծ հրճուանք պատճառեց հայ հասարակութեան որ, բաց ի այն պատուէն որ կ'ընծայուի իւր ամենէն ականաւոր անդամոց միոյն, կը նշմարէ յայտ նոր ապացոյց մը այն մշտատեւ հոգածութեան զոր Վեհ. Սուլթանը կը տածէ իւր ոչ-իսլամ հպատակաց նկատմամբ։»

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութիւնը խորին շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Ամեն. Խրիմեան Սրբազան՝ 3 օրինակ «Մարգարիտ Արգասութեան», 2 օրի. «Դրախտի Ընտանիք», 2 օրի. «Սիրաք Սամուէլ»։ Գեր. Օրմանեան Սրբազան՝ 1 օր. «Արարատ»։ Վսեմ. Տիկին Տիւսապ փաշա՝ 1 օր. «Տնտես»։ Ազն. Տիկին Մաասեան՝ 7 օր. «Դպրոցական կարգապահութիւն»։ Ազգասէր մի՝ 3 օր. «Ուղեւորութիւն յԱթէնս եւ ի Զմիւռնիա»։ Մեծ. Միհրան էֆ. Ասլանեան՝ 6 օր. «Դրագիտութիւն»։ Մեծ. Իւթիւճեան էֆէնտի՝ 1 օր. «Բիբլիոն»։ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Յովհաննէսեան՝ 5 օր. «Սփոփանք Ռամկին»։ Մեծ. Յ. Դ. Փափազեան էֆ.՝ 2 օր. «Նոր դասագիրք Թուաբանութեան»։ Իսկ Մեծ. Գաւրիկ էֆ. Ֆընտըգլեանի ձեռամբ ընդունեցանք 7 թոփ մառմաշ Մանչեսթէրի Սարաֆեան, Կիւմիշկէրտանեան եւ Ֆընտըգլեան վաճառատանց կողմանէ։ Այս առթիւ խորին շնորհակալութիւն թէ՛ Մանչեսթէրի ազնիւ ազգայնոց որ իրենց առատաձեռն նուէրներով կը քաջալերեն ընկերութիւնս եւ թէ Գաւրիկ էֆ. Ֆընտըգլեանի որ գովելի ազգասիրութեամբ միջնորդ ընկերութեանս աջակից կը գտնուի։

Ի Դիմաց Դպր. Տիկն. Ընկերութեան
Գործադիր Ժողովոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Թ. Դ. ՊԱԼԹԱԶԱՐԵԱՆ Զ. ՖԸՆՏԸԳԼԵԱՆ

ԱՂՔԱՏԱՍԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Գումգաբուի չորից միացեալ թաղից Աղքատասէր Ընկ. Տնօրէն Խորհուրդս հրապարակաւ կուգայ իւր ջերմագին շնորհակալիքն յայտնել Տօք. Հինքթարպէ յէնտի, Տր. Վարդանեան, Տր. Տօպրաշեան, Տր. Ալթունեան, Տր. Ռօպէնսօն, Տր. Քափամաճեան եւ Տր. Ռափայէլեան մեծապատիւ էֆէնտիներուն որք ներկայ ամառ սկսեալ իրենց ծանուցեալ բարեսիրութեամբ յօժարակամ յանձն առած են ամենամեծ զոհողութեամբ անձնուիրաբար դարմանել Ընկերութեանս խնամոց յանձնուած տարաբաղդ հիւանդներն։

Ի Դիմաց Տնօրէն Խորհ. Աղքատ. Ընկ.
Ատենադպիր Ատենապետ
Ա. Կ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐԵԱՆ Յ. ԱՃԱՌԵԱՆ
7 Հոկտ. 1888

Սեպուհի այս ամսու թիւը կը պարունակէ.

Պատմական.—Ա. դար քրիստոնէութեան.—Եկեղեցին ի հալածանս ընդ ոտիւ [illegible].—Կանոնագիրք.—Առաքելական կանոնք.—Թղթակցութիւն.—Սաակ.—Ոսկի եւ մուկ.—Եկեղեցական.—[illegible] ի կանք ի [illegible] եւ բժիշ.—ԽԱԶ.—Բարոյական.—Թուղթ Պօղոսի առ Դորոթեացիս.—Ազգային։

Բուրաստան Մանկանց պատկերազարդ հանդէսի Ե. հատորի 18րդ թիւն հրատարակուեցաւ հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Անեցուոց օձն.—Բժշկին պատմութիւնը.—Մայր իմ, մայր իմ (Ալիշան Յ. Զօպանեան)—Հայկակ (Գովասան Ա. Մայթեան).—Այծն եւ երկու [illegible].—Խորասաստի պարտէզ.—Համառօտ տեղագրութիւն Երուսաղէմ.—Արքայորդիներն ինչպէ՞ս կը դաստիարակեն.—Խնդիրք Բուրաստանի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍԷԼԱՄԼԸՔԸ

Սէլամլըքի արարողութիւնն երէկ սովորական շքով տեղի ունեցաւ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը հանդիսաւոր կերպիւ մզկիթ գնաց եւ անդ միջօրէի աղօթքը կատարելէ յետոյ մզկիթի պատուհանէն դիտեց զօրաց անցքը։ Ն. Վեհափառութիւն յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ բաց կառքով մը, զոր Իւր իսկ ձեռօք կը վարէր։

Հանդէսը դիտելու համար Ճէպը Հիւմայունի պաշտօնատան մէջ կը գտնուէին Ռուսիոյ կայսեր սենեկապետներէն Տոլկորուքի իշխանը, Ն. Վեհափառութեան անձնական բժիշկ Տօքթէօռ Բումէքին, ռուսական դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Մաքսիմով, ամերիկեան դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Կարճիալօ, ամերիկեան Քինզըռթ մարտանաւու հրամանատարն ու գլխաւոր սպայք, անգլիացի զօրավար Պ. Հէնրի Պրակէնպուրկ, իտալացի Սինյինի կոմսն ու կոմսուհին, Պառոն Շիկլէր, Բարձր. Նուպար փաշայի ընտանիքը, ռումանական հիւպատոսը, Սէլանիկի պելճիական հիւպատոս Պ. Գալինօս եւ գերմանացի ու հելլէնացի զբօսաշրջիկներ։ Վեհ. Սուլթանի կողմէ սենեկապետ Էմին պէյ այդ պաշտօնատունը գնաց եւ յանուն Ն. Վեհափառութեան հարկ եղած մեծարանքներն ըրաւ անդ գտնուող հիւրերուն։

—Երէկ Սէլամլըքի արարողութեան ներկայ գտնուեցան քսան հինգի չափ պախարացի իսլամ ուխտաւորք որք Հիճազէ եկած են իրենց հայրենիքն երթալու համար։ Վեհ. Սուլթանն իմանալով նոցա ներկայութիւնն հրամայեց որ Իւր կողմէ մեծարեն այդ ուխտաւորները։

Բ. ԴՈՒՌՆ ԵՒ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կայսերական հրամանաւ՝ նախկին Մեծ-Եպարքոս Խայրէտտին փաշա եւ Հանրային Պարտուց վարչութեան գերմանական պատուիրակ Կէչէր էֆէնտի օսմանեան կառավարութեան կողմէ պատուիրակ կարգուած են կարգադրելու համար օսմ. կառավարութեան եւ Արեւելեան երկաթուղիներու ընկերութեան միջեւ կեցած խնդիրը։ Միեւնոյն ժամանակ, յիշեալ ընկերութեան լուծումը կատարող պաշտօնեայն՝ Պ. Կայլէն, հրաւիրուեր է երկու իրաւարար կարգել իւր կողմէ, որպէս զի Կ. Պոլիս գան եւ բանակցին Բ. Դրան իրաւարարաց հետ։

Լ. ՀԷՐԸԼՏԻ ԴԱԴԱՐՈՒՄՆ

Լ. Հէրըլտ իւր երէկի թուով միայն հրատարակած է իւր դադարման հրամանագիրը, որուն համեմատ այսօրէ սկսեալ չհրատարակուիր ցնոր տնօրինութիւն։

ՕԼԿԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Յունաստանի Օլկա Թագուհին որոյ Վոսփորէն անցնիլը ծանուցինք երէկ, երբ Գավագի առջեւ ժամանեց Ամֆիտրիտ շոգենաւով, պահ մը կանգ առաւ անդ դէպ ի Պիրէօն ուղեւորելէ առաջ։ Թագուհւոյն կ'ընկերանային իւր մայրն՝ Ալեքսանտրա Թէոտորովնա Մեծ Դքսուհին, կրտսեր եղբայրը Տիմիթրի Մեծ Դուքսը եւ իւր նորածին որդին Խրիստոֆորոս իշխանը։

Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով Օլկա Թագուհւոյն ժամանումը, պալատական պաշտօնէի մը միջոցաւ զանազան տեսակ պտուղներ եւ անուշեղէններ ղրկեց Ամֆիտրիտ շոգենաւը։

Հելլենական դեսպան Պ. Քոնտուրիօթի միայն շոգենաւը երթալով տեսակցեցաւ Օլկա Թագուհւոյն հետ, որովհետեւ Ն. Վեհափառութիւն Օտեսայէն հեռագիր մը ուղղելով աստ ծանուցած էր թէ Վոսփորէն անցնելուն ուղղակի պիտի երթայ, հետեւաբար չպիտի կրնայ ընդունիլ ոեւէ այցելութիւն։

ՕՍՄ. ՊԷԺԻՆ

Մէսաժէր կ'իմանայ թէ Պէժիի վարչութիւնը չորս միլիոն ղրուշի գումար մը յանձնած է Մալիէի գանձուն։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Դատական նախարար Վսեմ. Ճէվտէթ փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ դատական ժողովը նախընթաց օր ի նիստ գումարուելով զբաղեցաւ այլ եւ այլ դատական խնդիրներով։

ԵՐԵՐՈՒՆ ՊԱՐՏՔ

Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ Երերուն պարտուց կարգադրութեան եւ վերջին փոխառութեան գումարին ծախսման եղանակն որոշելու պաշտօնով կարգեալ յանձնաժողովն, որոյ նախագահն է Հասան Ֆէհմի փաշա, մնայուն կերպիւ պիտի պաշտօնավարէ։ Նախարարաց խորհուրդն իւր այս որոշումը մատուցած է Վեհ. Սուլթանին։

ԻՄԱՄՔ ԵՒ ՄՈՒԽԹԱՐՔ

Քաղաքապետութեան Ժողովն այլ եւ այլ անտեղութեանց առաջքն առնելու համար, որոշած էր որ մայրաքաղաքիս թաղերու եւ գիւղերու իմամներն ու մուխթարները նոր կնիքներ փորագրել տան ուր նշանակուած լինի իրենց անունն։ Արդ, նոյն Ժողովը նկատելով որ այդ իմամներու եւ մուխթարներու մեծ մասը տակաւին գործադրած չեն իւր այս հրահանգը եւ իրենց հին կնիքները կը գործածեն կրկին անգամ հրաման ղրկեց ամեն կողմ որ մինչեւ ներկայ ամսոյ վերջը փոխեն իրենց կնիքները գիտնալով որ հակառակ գործող իմամներն ու մուխթարներն օրինաց տրամադրութեան պիտի ենթարկուին։

ԷՆՎԷՐ ՊԷՅ

Ադրիանուպոլսոյ դատական գործոց տնօրէն Էնվէր պէյ որ մայրաքաղաքս եկած էր Դատական նախարարութեան բերանացի կերպիւ հաղորդելու համար իւր պաշտօնին վերաբերեալ ինչ ինչ կարեւոր խնդիրներ, իւր պաշտօնն աւարտելով Ադրիանուպոլիս վերադարձաւ։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Թուրքէ Լօ ծանուցանելէ յետոյ թէ իրաւագիտական վարժարանի միջազգային օրինաց ուսուցիչ Հասան Ֆէհմի փաշա հրաժարեր է այդ պաշտօնէն, կը յաւելու թէ նոյն վարժարանի կարող ուսուցիչներէ մէկ քանին եւս հրաժարելու վրայ են եւ թէ իրաց այս վիճակին պատճառ եղած է վարժարանին տնօրէն Էմին էֆէնտիի բռնապետական ու կամակոր ընթացքը։ Թուրքէ բացատրելէ յետոյ այդ վարժարանի կարեւորութիւնը, ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ առ այդ։

ՎՍԵՄ. ԻԼԻԱՍ ԷՖԷՆՏԻ

Մաքրիգիւղի Թաղապետութեան նախագահ անուանուած է Վսեմ. Իլիաս էֆէնտի Չայեան։

ՓԻԼԻՊՊԷԻ ՀԻՒՊԱՏՈՍՔ

Փիլիպպէի անգլիական ընդհ. հիւպատոս Ճօնս հարիւրապետ եւ աւստրիական հիւպատոս Պ. ֆօն Սըէյնպախ որք արձակուրդով բացակայ կը գտնուէին, իրենց պաշտօնատեղին վերադարձեր են։

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾՔ

Լոյտի Օռոսօ շոգենաւն որ չորեքշաբթի օրը մեկնած էր Վառնայէն, նոյն օրը Պուրկազի մօտ ցամաքի վրայ խրեր է։ Ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակալութիւնը նախընթաց օր Օրէկտ շոգենաւն օգնութեան ղրկեց, որ Օռոսօի ուղեւորներն ու թղթատարական պայուսակն առնլով մայրաքաղաքս բերաւ։ Նոյն ընկերութեան Նիւբէ շոգենաւը չորեքշաբթի օրը խրեր է Բէօս թէնճէի մօտ։ Այդ շոգենաւ աւազի վրայ պառկած է, բայց որովհետեւ աւազն այդտեղ լեռնակներ կը կազմէ որոց մէջ նաւերը դիւրաւ կը խրին, կը կարծուի թէ այդ դիրքէն մէջէն զայն ազատելը դիւրին պիտի լինի։ Լոյտի Քարէշ շոգենաւը Կ. Պոլիս փոխադրած է Նիւբէի ուղեւորներն ու ապրանքները։ Իսկ Աչիմ, որ Գավաքէն 10 մղոն հեռաւորութեամբ, Ալինօս Եօրկիոս կղզւոյն մօտ խրած էր, ազատուած չէ տակաւին։

Անցի գիշերը Սեւ ծովու մէջ տիրող փոթորկէն դժուարաւ ազատելով Պոլսոյ նաւահանգիստ հասան չորս անգլիական շոգենաւք եւ մէկ Ֆրէյսինէի շոգենաւ։ Հինգն ալ մէկ կողմ ծռած էին, վասն զի ամբողջ բեռներն այդ կողմն ինկած էին. այդ շոգենաւք բաւական վնասուած են եւ Ֆրէյսինէի շոգենաւուն վրայ գտնուող ուղեւորաց ինչքն ալիքները քշեր տարեր են, անպէս որ այդ խեղճերն իրենց հագուստէն զատ ոչինչ ունէին երբ ցամաք ելան աստ։

—Տիրալի մօտ խրած Պէշըքթէի շոգենաւուն ազատման համար ի գործ դրուած բոլոր ջանքերն ապարդիւն մնացած են, մանաւանդ վերջին աւուրց բուռն փոթորկին պատճառաւ որ խզեր է նաւուն շղթաները։ Ընկերութիւնը Դարդանէլի ազատարարաց ընկերութեան դիմեր է որպէս զի փորձէ ազատել այդ շոգենաւն, կամ գէթ մեքենաներն ու կաթսան։

—Ծովային Հազարապետ Հասան պէյ, երկու հարիւրապետ, քսան-հինգ ծովային զինուորք եւ լուղորդք երէկ Լէմնի կղզին ուղեւորեցան ազատելու համար Միւրվէթ շոգենաւն որ փոթորկի բռնուելով մեքենայի խանգարում մ'ունեցած էր եւ մնացած։

—Հելլենական առագաստանաւ մը նախընթաց օր ի Սեւ Ծով Քիլիոս անուն տեղը ընկղմեցաւ։ Նաւաստիք ողջ առողջ ազատուեցան։

Մաքրիգիւղի Նախնական դատարանի անդամ անուանուած է Մկրտիչ էֆ. որ արդէն վարած էր այդ պաշտօնը։ Մկրտիչ էֆէնտի կը յաջորդէ Ալէքսանտր Ալէքսիատիս էֆէնտիի։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Պիրէօսի ռուսական հիւպատոսը՝ Պիրէօսէն, Քրուփի զինագործարանին Պոլսոյ ներկայացուցիչ Պ. Մէնշհաուզէն՝ Վառնայի ճամբով Բարիզէն եւ Արդընի նախորդ կառավարիչ Ճէլալէտտին պէյ ու 120 նոր զինուորք Սամսոնէն։

Երէկ մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ Էնկիւրիի հեռագրական նախորդ կառավարիչ Զիհնի պէյ ի Պրուսա։

—Պասրայի նորընտիր մէքթուպճի Աթըֆ Արիֆ էֆէնտի այսօր իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

—Քաղաքապետութեան կողմէ ժանտարմներու գնդապետ Թէվֆիք պէյ սպայք եղածին չափ ժանտարմներ ղրկած է Շիշլի, Փանկալթի եւ Կէյպզէի շրջակայքն հալածելու համար այդ կողմերն սպրդած աւազակները։

—Նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշայի որդին Հիւսէյին Քեամիլ փաշա, որ ամրան եղանակն Էմիրկեան անցուցած էր, նախընթաց օր ընտանեօք Աղեքսանդրիա ուղեւորեցաւ Խտիվեան ընկերութեան Պէհերա շոգենաւով։

—Մախսուսէի Թէճարէթ Պահրի շոգենաւը Մուտանիայէն Կ. Պոլիս եկած պահուն փոթորկի բռնուելով, այն աստիճան սաստկապէս տատանուեր է որ միամեայ մանուկ մը իւր մօր ծնգաց վրայէն ծով ինկեր է. շոգենաւուն պաշտօնեաներէն Ահմէտ Համիտ էֆէնտի ծով նետուելով ազատեր է մանուկը։

—Մարսիլիոյ թղթատար շոգենաւն այս առաւօտ երկ. ժամ 12ին անցաւ Դարդանէլէն։

—Սամսոնէն կը գրեն թէ Դարա-Սիւլէյման անուն աւազակապետն, որ ժամանակէ մը ի վեր այդ կողմերը կասպատակէր, ձերբակալուեր է իւր հինգ ընկերաց հետ։

—Ոստիկանութիւնն այս մի քանի օրուան մէջ ութ տասը չարագործներ ձերբակալեց։ Անցեալ սեպտեմբեր ամսոյ մէջ ձերբակալուած չարագործաց թիւը 123ի հասած է։

—Նախընթաց գիշեր ի Պոլիս Ըրկաթ Բազար թաղ՝ երկու քասապհաւաներ խոհարարի խանութ մը կ'երթան։ Քասապհաւաներէ մին խոհարարին հետ կռուի կը բռնուի եւ ընկերն այս միջոցին խանութպանին արկղիկը յափշտակելով կը փախչի։ Կռիւը յարուցանող ընկերն ալ թէեւ ի փախուստ կաճապարէ, սակայն ոստիկանք վրայ կը հասնին եւ կը ձերբակալեն։

—Երէկ Թրիէսթէէն եկող Ֆրէյսինէ ընկերութեան Ալժէրի շոգենաւն յիսուն երկու սնտուկ մաւզերեան հրացան բերած է, որք Թնդանօթարանի պիտի յանձնուին։

«ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ» ԳՐԱՏՈՒՆ

Բիւզանդեան Գրատունն որ ի Ղալաթիա, Սեղբոս խան, թիւ 5, պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան որ սեպտեմբեր 1 է սկսեալ ամէն ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ եւ ՈՒՐԲԱԹ օր առաւօտէ մինչեւ երեկոյ բաց պիտի մնայ, իսկ միւս օրերն առաւօտ եւ երեկոյ միայն [illegible]։ Հայերէն, տաճկերէն եւ մասնաւորապէս Ֆրանսերէն լեզուով զանազան տեսակ դպրոցական եւ դասական գրենք եւ ուրիշ բազմաթիւ հրատարակութիւնք յոյժ դիւրամատչելի գիներով կը վաճառուին, յանձնարարութիւնք մեծ կամ փոքր, Հայ, Թուրք կամ ո եւ է եւրոպական լեզուով գրենաց վրայ կ'ընդունուին եւ ընդ փոյթ կը գործադրուին՝ կանխիկ հատուցմամբ։ Ընթացիկ հաշիւք կը շարունակուին թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ թէ գաւառաց մէջ մեր ունեցած թղթակցաց հետ՝ յատուկ պայմանադրութեամբ։ 2077 7—12

Ղալաթիա, Սեղբոս խան, Թիւ 5.

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ի ՊՈԼԻՍ

Ստորագրեալս պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ երկար տարիներէ հետէ թէ՛ ի Պոլիս եւ թէ՛ ի Վիէննա հաստատեալ Հիւսէյինճեան Եղբարց անուն վաճառատան ընկերակցութենէն բաժնուած ըլլալով, ներկայ տարւոյս յունիս մէկէն սկսեալ դադրած եմ յիշեալ ընկերութեան գործառնութեանց մասնակցելէ։

Նոյն թուականէն սկսեալ ի՛մ հաշւոյս համար միայն նոր վաճառատուն մը բացած եմ Պոլիս Զաքմաքճըլար Եօքուշի տակ Մահմուտ Փաշա փողոցի անկիւնը թիւ 69-76 ուր կը վաճառուին նորաձեւութեանց յատուկ եւ արդուզարդի վերաբերեալ զանազան տեսակ ծաղիկներ, պլըրօտէ, տանթէլ, շալ, թաշկինակ, ձեռնոց թրիգօ են, են, են. եւ ի մասնաւորի յատուկ հոգածութեամբ կը զարդարուին Հարսանեաց [illegible] համեստ եւ ընտիր ճաշակաւ։

Ապրանաց լաւութիւնն ու գնոց չափաւորութիւնն ազնիւ յաճախորդք ինքնանք պիտի գնահատեն, երբ մի անգամ այցելեն մեր վաճառատունը։

ՄԵՍՐՈՎԲ ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ
2138 2—3

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՖԻՆԻՔՍ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1782

Տեարք Հ. Սուան եւ Ընկ., Լիազօր գործակալք վերոյիշեալ ընկերութեան, կը ծանուցանեն իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց եւ արգոյ հասարակութեան թէ «Ֆինիքս» Անգլիական Ապահովագրութեան Ընկերութիւնն՝ ներկայ Թուականէս յետոյ պատահելիք վնասուց պարագայից մէջ կ'ընդունի Տեղական Դատարանաց իրաւասութիւնն (juridiction)։

9/17 Հոկտ. 1888 Կ. Պոլիս
2186 1—10

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Հռոմ, 19 Հոկտ.

Վիլհէլմ կայսր այսօր Հռոմէ մեկնեցաւ Պերլին վերադառնալու համար։ Ի մօտոյ Մատրիտ եւ Լիզպոն պիտի այցելէ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 7 Հոկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

				Դահեկան
ամիս Լոնտրայի	վրայ	(պահանջի)		109 3/8
3 »	»	»	(վճարելի)	109 1/4
3 » Բարիզի	»	(պահանջի)		23 10
3 »	»	»	(վճարելի)	23 17 1/2

Օսմանեան Քոնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Բ.) Սէրի			16 27
Զբօսայգին գոցուելէն վերջը	»		16 26
Բերայի մէջ	»		— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	Գ. Կ.	16 25 1/2
Բարձրագոյն գին	»	»	16 25 1/2
Նուազագոյն »	»	»	16 25 1/2
Կէս օրին	»	»	16 25 1/2

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱՀԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		37 38
Այս առաւօտ	Գ. Կ.	37 38
Կէս օր	»	37 38

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858)	Սէրի	Գ. Կ.	26 10
» 1862)			
» 1860)			
» 1863)	»	»	15 20
» 1872)			
» 1865)			
» 1869)	»	»	16 25 1/2
» 1873)			

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լ.	4 12
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ. »	8 2
Բանք տը Գօնս.	»	7 2
[illegible]	»	4 30
Թրամուէյ	»	450
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	47 5/8
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	— —
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	»	117

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 30
Անգլիական ոսկի	»	110 25
Բօլ Իմփէրիալ	»	91 20
Քրիմից	»	51 20
Ռուպլի թղթադրամ	»	8 58
» արծաթ	»	75 20
Ֆիօրին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 16
Վէքինոց	»	103 25
Հինգնոց	»	103 25
Մէթալիք	»	103 10
Թաւֆիքէ	»	10 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 18 Հոկտեմբեր ժամ 5 վայր. 19 երկվ.

Անգլ. քոնսօլիտէ	97 3/8
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	15 47
» » » գոցուեցաւ	15 1/4
» » » Ա.	26 1/2
» » » Բ.	—
» » » Դ.	—
Օթօման 1871	81 3/4
Փոխառութիւն 1877	93 3/4
Բանք Օթօման	11 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	99 1/2
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէ)	— —
» առանձն. (Բրիվիլէժիէ)	100 1/2
Տայրա Սանիէ	77
Դոմանիալ (փոխառ. Րօթշիլտ)	102
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	—
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 325

Վիէննա, 19 Հոկտեմբեր ժամ 4 երկվ.

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	122 25
Օսմանեան երկաթուղի	22 70

Բարիզ, 19 Հոկտեմբեր ժամ 3 վայր. 45 երկվ.

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	105 80
» » 3 %	82 62 1/2
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	15 47 1/2
» » » գոցուեցաւ	15 45
» » » Բ.	15 30
» » » Գ.	15 30
Օսմանեան երկաթուղի	48 50
» [illegible] բաժնեթուղթք	485
Բանք Օթօման	537 50
Քրէտի Լիոնէ	626 25
» Ֆոնսիէ	1371 25
[illegible]	1310
Սուէզի ջրանցք	2241 25
Ռուսական 5 % 1877 ի	103 1/8
Իտալական Ռանթ	96 80
Սպանիական (արտաքին)	73 3/4
Եգիպտական միացեալ	427 37 1/2
Բրիօրիթէ թիւրք	417 50
Հելլենական 5 %	422 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 34

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 19 Հոկտ. ժ. 10 է. 30 երկվ.

Ֆրանսական Ռանթ 3 1/2 %	82 68 3/4
Օսմանեան քոնսօլիտէ	15 52 1/2
Եգիպտական	423 75

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ սեպտեմբեր ամսոյ նուիրատուաց անուանքը

Մեծ. Տեարք	Ընդ. ղր.
Բարձրաստիճան ոմն, որպէս ամեն տարի, նոյնպէս եւ այս տարի բարեհաճեցաւ նուիրել	1620
Աւետիս Գալըպճեան ղր. 810 Յարութիւն Ֆընտըգլեան ղր. 810 ձեռամբ Պօղոս Գաբրիէլեանի	1620
Հայ սափրիչ արհեստաւորաց միութիւնն՝ որպէս ամեն տարի, նոյնպէս եւ այս տարի թէ՛ ցերեկ եւ թէ՛ երեկոյ ընդհանուր պատարագներէ առաջ հացկերոյթ մը տալով, նաեւ նուիրեց Պետրոս Բուլճեան ղր. 540, Ռուբէն Մանուկեան » 540 ձեռամբ Կարապետ Տէրունեանի	1080
Ոսկերիչ Գէգինէ խնդրոյ մ'առթիւ՝ ձեռամբ կեսարացի Ներգիզեան եղբարց	216
Սաֆրա մավունճիք ձեռամբ Քեահեա Աւետիս Կարապետեանի	200
Յովհաննէս Բօրթուգալեան	181½
Պէօյիւքտէրէի բարեսէր ազգայիններէ հաւաքեալ՝ ձեռամբ Տիգրան Թօգաթլըեանի	150
Գրիգոր Եսայեան Պարտիզակցի	120
Յարութիւն Շաքարճեան՝ իւր սեպհական կալուածոց ապահովագրութեան տասանորդներէն	113
Նաեւ	20
Եղիշէ Ծ. վարդապետ Այվազեան	108
Կէյվէցի Զօպան օղլու Կարապետ	100
Թադէոս Ագգարտաշեան	60
Եղիա Կարապետեան	40
Յակոբ Վարդանեան	30
Յակոբ Մարտիկեան	20
Տիգրան Յարութիւնեանի արձաբանէ հացագին	20
Բոբ Վեզման (գերմանացի)	20
Մարտիրոս Ստեփան	20
Տիկին Ց. Շաքարճեան	20
Յովհաննէս Մանուկեան	20
Գումար	6932½

Վսեմ. Յովհաննէս պէյ Տատեան՝ 4488 օխա յարդ. Տօքթօր Մկրտիչ Արզրմանեան վերաշինութեան վայրը աշխատելով ամբողջ օրն, նաեւ բարեհաճեցաւ նուիրել հետեւեալ երկաթուղւոյ վիճակահանութեան արժեթղթերն՝ թիւ 1,222,172 — 1,594,387 — 0,151,656 — եւ 140 դահ. արծաթ. Յարութիւն Շաքարճեան նաեւ՝ 75 օխա «քօմբօսթօ» սերկեւիլի. ի Մանչեսթըր բնակեալ բարեսէր ոմն ձեռամբ Բարթիկ Մնոտիկեանի՝ 2 ծրար, 202 եարտա տպածոյ. Բարեսէր ոմն ձեռամբ Եղիա Պէյլէրեանի՝ 130 հատ Փէսի բիւսկիւի. Բարեսէր ոմանք՝ 4 հատ ոչխար. Բարեսէր ոմն՝ 2 հատ ոչխար. Գապզիմալ Սերովբէ Յովհաննէսեան՝ 120 օխա խաղող. Բարեսէր ոմն՝ 1 ոչխար. Սամուէլ Դ. Պարանգպանեան 990 հատ սիկարի թուղթ. Հայ սափրիչ արհեստաւորաց միութիւն նաեւ 200 հատ սիկարի թուղթ, 200 բաքէթ ծխախոտ. Տիկին Աղաւնի Կալտարեան՝ 2 հատ Ս. Խաչի բանիչներ.

Ի Դիմաց Հոգաբարձ. Ազգ. Հիւանդանոցի
Ատենադպիր Ատենապետ
Պ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ ՄԻՔ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՀԱՅՔ ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ԵՒ Ի ՇՐՋԱԿԱՅՍ

Սեպտեմբեր 10 թուականաւ Երուսաղէմէ գրուած նամակէ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը քաղենք.

Երուսաղեմայ հայ ժողովուրդը կը բաղկանայ գրեթէ 65-70 տուներէ, որոնք կը գտնուին Աթոռոյն Թարգման վարդապետին հսկողութեան ներքեւ. կարօտ ընտանեաց վանուց կողմանէ կը մատակարարուին կարեւոր պիտոյքներ, որպիսիք են բնակարան, հաց, կերակուր եւ այլն. շատեր ալ ի շնորհս Ս. Աթոռոյ ունին գործեր ու պաշտօններ. իրենք թէեւ եկեղեցասէր են ու գործասէր, բայց չունին երբեք ազգասիրական եռանդ, եւ որ բնաւին դատապարտելի է, հասարակօրէն երախտամոռ են, այնպէս որ եթէ վանուց կողմանէ դոյզն ինչ ցաւին կամ սաստ մը ընդունին, իսկոյն կ'ըսպառնան կամ լատինանալ եւ կամ Յունաց տակառը մտնել. Բեթլեհեմի Հայոց կացութեան վրայ խօսիլն աւելի ցաւալի լինելուն զանց կ'առնունք. Անցնիմք քիչ մ'ալ Երուսաղէմի մեծ դրացի Յոպպէի հայ ժողովրդեան. այդ տեղեաց հայութիւնը կը բաղկանայ 18-20 տուներէ, եւ ուրախական է ըսել թէ ի մէջ բազմաթիւ օտար ազգաց՝ Հայոց մեծամասնութիւնն ազդեցութեան եւ կարողութեան տէր ընտանիքներ կը կազմեն. ականաւոր են երկու Հայազգի հիւպատոսներն, յորոց մին աւստրիական եւ միւսն գերմանական տէրութեանն. Յոպպէի աղքատ ընտանեաց՝ Ս. Աթոռը շնորհ ըրած է իւր կալուածներէն բնակարան տալ. Ցաւալի է միւս կողմանէ ըսել թէ՝ Յոպպէու Հայք ընդհանրապէս չունին ջերմեռանդութիւն ի հաւատս, եւ ոչ իսկ դոյզն եռանդ ազգասիրութեան. ընդհակառակն ի Հայոց ոմանք իրենց որդիքը փոխանակ մեր վարժարանը ղրկելու՝ կը ղրկեն մեր ներքին թշնամի այն Լատինացոց դըպրոցներն՝ որոնք յարընդմիշտ կը ձգտին կուլ տալ ամբողջ Հայութիւնն իւր կրօնքովն ու ազգութեամբը. Թէեւ կ'առարկեն թէ տեղւոյն վարժարանն յետադէմ վիճակի մէջ է, բայց քանի որ Աթոռն իրենց շնորհ ըրած է ձրի վարժատուն բանալ եւ ձրի վարժապետ ղրկել, ինչո՞ւ իրենք ալ ոյժ չեն տար զայն յառաջացնելու. Յոպպէու Հայոց վրայ խօսուած ատեն, կ'արժէ խօսիլ մասնաւորապէս այն բարեպաշտ ընտանեաց վրայ ալ, որ ոչ միայն Յոպպէի Հայութեան՝ այլ նոյն իսկ հանուր ազգութեան գեղեցիկ տիպար կարող է հանդիսանալ. սոյն այս ընտանիքն է Գերմանական Տէրութեան Հիւպատոս՝ Մուրատեան ընտանիքը, որոյ պետն է Պ. Սիմէոն Մուրատեան. Պ. Սիմոն է ալեւորուս եւ պատկառելի մի ծերունի, որ նախապէս զիւր հիւպատոսական պաշտօն երկար ատեն գոհացուցիչ կերպով վարելէ յետոյ, այժմ բաւական ժամանակէ ի վեր յանձնած է եղբօրորդւոյն Պ. Գէորգ Մուրատեանի, եւ ինքն իւր հանգստեան օրերը կ'անցնէ չարունակ ընթերցանութեամբ. Պ. Սիմոն խիստ բարեպաշտ եւ հոգեսէր է, դուն ուրեք կը նշմարուի բացակայութիւնն յեկեղեցւոյ, եւ այնքան նախանձախնդիր եւ հմուտ է եկեղեցական բարեկարգութեանց եւ սամանց, որքան որ կարելի է. Այս տոհմէն է նաեւ Պ. Սրապիոն Մուրատեան, որ իւր կորովի տաղանդով ու լեզուագիտութեամբ պատիւ կը բերէ Ազգին.

ՀԱՅ ՊԱՆԴՈՒԽՏՆ Ի ԿԱՐՍ

Այս րոպէիս Կարսը ներկայացնում է մի կիսաքանդ քաղաք. Աւերակների միջից սունկի նման հետզհետէ բանում, աճում են կրպակներ սրբատաշ քարերով, բացվում են ընդարձակ, ուղղաձիգ փողոցներ. Հին Կարսը տեղի է տալիս նորին. Տնօրինված է վերաշինել Կարսը նոր յատակագծի համեմատ և առ այժմ այդ նորոգութիւնը ըսկսված է կրպակներից. Որքան և օգտաւէտ է այդ բանը քաղաքի գեղեցկութեան տեսակէտից, սակայն ժողովրդի դրութեան կողմից դա մի ծանր հարուած է.

Նորաշէն կրպակները ունենալու են որոշ մեծութիւն, որ ի հարկէ, իւրաքանչիւր անձի համար մատչելի չէ նըրանց շինելը. Ներկայումս կան առեւտրականներ, որոնց խանութի ապրանքը հազիւ 50 րուբլու է հասնում. Այդպիսի չնչին դրամագլխով՝ առեւտրականը կարողանում է մի կերպ հայթայթել իր ընտանիքի օրապահիկը, իսկ ներկայ վերանորոգութեան պատճառով՝ ողորմելիքը անկարող լինելով Նորաշէն կրպակներից վարձել՝ մնում են յետին թշուառութեան մէջ. Շատերը այդպիսի մանր առեւտրականներից կոպէկ կոպէկ հաւաքած վերջին դրամով մի փոքրիկ կրպակ են շինել, որպէս զի վարձ վճարելուց ազատվեն. Եւ ահա տարիներով ժողոված դրամներով ձեռք բերված շինութիւնը որ եւ է մի ժամվայ մէջ կործանվում է մշակների բահերով ու բրիչներով եւ թշուառ կրպակատէրը ձեռքը ծոցումը դրած, արտասուքով լցված աչքերով լուռ հանդիսատես է լինում թէ ինչպէս անհետանում է իր ընտանիքի վերջին յոյսը. Նրան մնում է—առեւտրական ներկայ կրիզիսի պատճառով—աղքատութեան մախաղը շալակել եւ դռնէ դուռ թափառել՝ իր գթառատ հայրենակիցների կարեկցութիւնը շարժելու. Եւ որպէս զի քաղաքը շուտ վերաշինվի, ամենալաւ տեղերը առաջարկված են կապիտալիստներին, որոնք և շինում են գեղեցկաշէն կըրպակներ, գեղեցիկ ու կլորակ գումարներ ստանալով դրանց վարձքի փոխարէն. Այսպիսով հարուստները աւելի եւս հարստանում են, իսկ հասարակ դասակարգի անձինք զրկվում են ունեցածներից եւս. Եւ ճշդութեամբ կատարվում է Տիրոջ այն խօսքը թէ «որ ունիցի՝ տացի և յաւելցի, և որ ոչ ունիցի—և որ ունիցի՝ բարձցի ի նմանէ». Ահա այսպիսի վիճակումն է մեր քաղաքի ազգաբնակութիւնը.— Թէ այդ վերաշինութիւնների և թէ ամրոցային աշխատանքների համար թափված են այստեղ տաճկա-Հայաստանի կողմերից եկած հարիւրաւոր մշակներ. Նրանց օրավարձը 60 70 կոպէկ է. Բայց գարնանային և աշնանային անձրեւները, կենսական պիտոյքների թանգութիւնը, գրեթէ, ապարդիւն են կացուցանում մշակի աշխատանքը. Աւելացրէք դրա վրա և անխիղճ գործատէրերին, որոնք յաճախ սեպհականում են իրանց՝ մշակի դառն քրտինքով ձեռք բերած գումարը. այն ժամանակ կարող էք գաղափար կազմել թէ ինչ է մնում ողորմելուն.

Առաւօտից մինչեւ երեկոյ հրացայտ ճառագայթների տակ, խեղդուկ տօթի, յորդահոս անձրեւի տակ տառապում է մշակը, կերակրվելով լոկ հացով և երեկոյեան խումբ խումբ դիմում է հացթուխների վառարանների վրա և գոմերի մէջ հանգիստ տալու իր խոնջած, վաստակաբեկ անդամներին. Բայց և այստեղ անթիւ ու անհամար միջատներ գալիս են տանջելու մշակի մարմինը. Վերջապէս գալիս է կիրակին. մշակները խումբ խումբ լցնում են փողոցները, որտեղ նրանք սառնութեամբ նայում են իրանց շուրջը. Ուրեւից խանձռտած մարմնով, կոշտացած ձեռքերով, մարմնի մերկութիւնը հարիւրաւոր խայտաճամուկ թելերով պատպատված ցնցոտիների մէջ կոլոլված՝ մշակը կանգնած է լուռ ու մունջ. Նրա երեսի վրայ նկարված է թախիծ՝ նա կարծես չէ նկատում իր շուրջ եռացող կեանքը. Նրա զարմացած գլուխը կարծես կամենում է հարցնել՝ ինչի համար նա այստեղ է.— Որպէս զի ունեւորների համար ապարանքներ կառուցանէ, իսկ ինքը՝ այդ շինութիւնների կատարող մեքենան—գլուխը պատսպարելու տեղ չունենայ. Որպէս զի տարվայ վերջը չնչին դրամով—կամ առանց դրամ—կամ շատ անգամ գօսացած անդամներով տուն վերադառնայ. Արդարեւ, շատ ծանր է մշակի կացութիւնը. պատահել են շատ դէպքեր, որ մշակը հիւանդանալով և անխնամ ու անօք՝ ցաւերի մէջ տառապելուց յետոյ, առանց իր սիրասուն ընտանիքը տեսնել և նրանց կարօտը առնել կարողանալու, աւանդում էր իր հոգին եւ նրա՝ կարծես, ի բնէ չարչարանքի նախասահմանված ոսկորները արժանի չեն լինում հայրենիքի հողի մէջ հանգստանալու եւ մի կաթիլ արտասունք անգամ չէ թափվում վաղաթառամ պանդխտի անշուք տապանի վրա. Մշակը հալումաշ է լինում յիշելով իր սիրելիներին և տեսնելով իր ապարդիւն տանջանքը. Անցնում էք հացթուխի խանութի մօտից եւ ահա ձեր ականջին հասնում է մշակի մելամաղձիկ երգը, որի մէջ նա յիշում է իր «վաթանը», իր սիրասուն ամուսինն ու զաւակները. Եւ այդ երգ-ողբի տխուր հնչիւնները թափանցելով մարդուս հոգու խորքը ճնշող ազդեցութիւն են գործում.

Տխուր զգացմունքով խոստովանում եմ, որ ոչ միայն մշակի դրութեանը կարեկցող չը կայ՝ այլ եւ որքան ես նկատել եմ՝ մշակին մի տեսակ արհամարհելի էակ են համարում. Իւրաքանչիւրը բօթում է նրան ճանապարհի վրայից եւ եթէ մտախոհ մշակը փոքր ինչ դանդաղ է քայլում, ապա անլուր հայհոյութիւններ եւ նոյն իսկ բռունցքի հարուածները թափվում են խեղճի գլխին.

Մշակին զրկելու եւ հարստահարելու դէպքերն աւ պակաս չեն, եւ եթէ նա համարձակվի երկու խօսքով իր իրաւունքը պաշտպանել՝ իսկոյն խեղճի գլխին կարկուտի պէս կը թափվեն հարուածները, որովհետեւ ծեծողը համոզված է որ մշակը գանգատվելու չէ, իսկ անպատիժ մնալու յոյսը մեծ վըստահութիւն է տալիս մեր հային. Ի հարկէ այդպէս չը պէտք է վարվեր հայը իր արիւնակից եղբօր հետ, աւելացնելով նրա՝ առանց այն էլ անտանելի վիշտը. բայց տգիտութիւնը անում է այդ բոլորը. (Մշ-կ)

ԱՆԱԿՆԿԱԼ

Ա

Փետրուարի առաւօտ մը, բարեհամբոյր նկարիչն Բոլէն Սէռվէ տեսաւ որ իւր աշխատանոցէն ներս կը մտնէ լաւ հագուած պարոն մը, քիչ մը հաստլիկ, դէմքը քիչ մը ապուշի, որ, սովորական մեծարանքներէն յետոյ, այսպէս խօսեցաւ իրեն.

—Պարոն Սէռվէ, ի համբաւոյ կը ճանչեմ զձեզ, ինչպէս ամեն մարդ, այնպէս չէ՞. Նկարահանդէսին մէջ սքանչացած եմ ձեր պատկերներուն վրայ, եւ բերկրութեամբ իմացած եմ չքնաղութիւններ ստանալնիդ. Հաւաստի ձեր երիտասարդ տարիքին, վարպետ մ'էք. եւ մանաւանդ կենդանագրաց մէջ, ձեզի հաւասարող մէկը չեմ ճանչնար...

—Պարոն, ընդմիջեց Բոլէն, իմ անձիս վրայ ունեցած կարծիքս բոլորովին չյարմարիր ձեր կարծիքին. Հաճեցէք շարունակել եւ սա միտքն առնուլ.

Միւսը շարունակեց.

—Անունս է Սէրվանտոն. անշուշտ չէք ճանչնար զիս, որովհետեւ արհեստս բնաւ ազատական չէ. այլ թերեւս կը ճանչէք կինս որ միշտ ներկայ կը գտնուի ամէն ներկայացմանց, նկարահանդէսին բացման, լաւ նուագահանդէսներուն եւ արուեստին բոլոր տօներուն...

—Տիկին Սէրվանտո՞ն... արդարեւ... կարծեմ թէ...

—Եթէ կը յիշէք զինքը, գիտէք թէ շատ գեղեցիկ է. արդ, ամեն տարի, իւր տարեդարձին, — որովհետեւ տակաւին այն տարիքին մէջ է ուր աւելցած մէկ մի տարի հանդէսով մը կը տօնուի, — ամեն տարի ուրեմն, անակնկալ բան մը կը նուիրեմ իրեն, որուն անհամբերութեամբ կ'սպասէ. Այս անգամ խորհեցայ իւր կենդանագիրը տալ իրեն, ձեր ձեռքով նկարուած...

—Կարելի չէ ասկից աւելի ազնուութեամբ վարուիլ.

—Իրե՞ն թէ ձեզ համար.

—Երկուքնուս համար ալ.

—Միայն թէ, որպէս զի անակնկալին հաճոյքը մնայ, պէտք է որ (եւ հոս է դժուարութիւնն, խղճամիտ արուեստի մէջ կարելի՞ է այս) պէտք է որ յիշողութեամբ նկարէք զինք, կամ ատոր մօտ բան մը. սակայն բնաւ չպիտի կասկածի որ, իմ պատրաստելիք հանդիպմանս մէջ, երբ օրինա՛կ կը ծառայէ ձեզ.

—Դիւրին բան չէ այս, բայց կարելի է, կը փորձենք.

—Գինը... չեմ համարձակիր...

—Համարձակեցէք.

—Տա՛սն հազար ֆրանք.

—Ընդունեցայ.

Իրարմէ բաժնուեցան, իրարու վրայ հիացած.

—Այս նկարիչներն հրաշալի մարդիկ են.

—Այս վաճառականներս միայն գործի մէջ այսքան դիւրահաճ են.

Հետեւեալ օր, Բոլէն Սէռվէ սա նամա՛կն առաւ. «Վաղը իրիկուն Օրէրա պիտի ըլլայ [illegible] օթեակ, 4. [illegible] պիտի կրնաք դիտել զինքը. Երրորդ միջնարարին, զբօսարանը պիտի գտնեմ զձեզ. Մինակ պիտի ըլլամ, կը խօսինք. Սառոգրութիւն. Սէրվանտոն.»

—Պատուակա՛ն, խորհեցաւ Բոլէն. վար առնենք սեւ հագուստներս.

Դեռ չըսինք թէ Սէրվանտոն հազիւ երեսուն տարեկան էր, եւ թէ շատ սիրուն մարդ մ'էր, անհեթեթութեան հասնելու չափ փայլըշազգեստ, եւ շատ վարժ փողոցին մէջ անցած ատեն կիներն իրենց ետին դարձնելու, կենաց մէկ առանձնաշնորհեալն էր նա.

Օրէրային մէջ, իւր թիկնաթոռէն, դիտակը յամառութեամբ ուղղեց տիկին Սէրվանտոնի վրայ. սխալելու տեղի չկար. ինք միակ կինն էր օթեակին մէջ, երեք փոյթեանոց պարոններու հետ, որոց մին՝ իւր բարեկամուհւոյն ամուսինն. Այս քննութենէն, խանդավառութեամբ եզրակացուց թէ երբեք ասկից աւելի գեղապատշաճ, ասկից աւելի փափուկ օրինակ մը ներկայացուած չէր իրեն, եւ թէ անգամ մը այդ դէմքը տեսնելէ յետոյ, կարելի չէր մոռնալ զայն, մինչեւ իսկ եթէ ուզէիր, եւ թերեւս խոհեմութեամբ.

Իր կողմէ, բազմաթեանց սովորական մագնիսականութեամբ, գեղանին տիկին Սէրվանտոն զգաց թէ իւր վրայ կը ծանրանայ նայուածք մը նախ հետաքրքիր, յետոյ սիրատենչիկ. գլուխը դարձուց, եւ յամրաբար պտըտեց երաժշտարանի թիկնաթոռներն, աչերը կիսախուփ, — բերանը, չգիտցուիր ինչու համար, թեթեւ մը արհամարհոտ. Երեւան հանեց զԲոլէն, եւ որովհետեւ, հակառակ իւր կարծատեսի աչերին, չատ յստակ կը տեսնէր, դատեց զնա ինչ որ էր. շատ սիրուն երիտասարդ մը. Անշուշտ սովորական մէկը չէր, որովհետեւ այդքան երիտասարդ, պատուանշան ունէր. Ինչ կ'ուզէք ըսէք, կարմիր ժապաւէնը շատ լաւ կ'երթայ երիտասարդութեան. Ի վեր կը հանէ զայն եւ արժէք կուտայ անոր. Ատքէն, անօգուտ և հասարակ բան մ'է, երբ միմիայն իւր պատուանշանի արժէքն ունի.

Կարճ խօսքով, Բոլէն Սէռվէ գիտուեցաւ, զննուեցաւ, ինչպէս կ'ըսէ օրէնքը, եւ, երբ յաջորդ օրերը, գրեթէ ամենուրեք քայլ առ քայլ հետեւեցաւ Տիկին Սէրվանտոնի, սա բնականաբար եզրակացուց թէ երիտասարդը սիրահարած էր իրեն, եւ իրա՛ւ որ, հետաքրքրեցաւ սպասել.

Կարծեմ աւելորդ է ըսել որ նկարիչը բացորոշապէս յայտարարած էր ամուսնոյն թէ յաջողելուն վրայ ապահովէր եւ թէ ամեն ոք գոհ պիտի ըլլար.

Ուրեմն Տիկին Սէրվանտոն երիտասարդը տեսաւ թատրոնաց մէջ, երեկոյթներուն մէջ, ամեն հանդէսներուն մէջ. Եւ խելքը միտքը կը յոգնեցնէր գիտնալու համար թէ ինչպէս այնքան լաւ տեղեկութիւն ունէր իւր երթալիք տեղերուն վրայ, որովհետեւ ամենուրեք իւր դիմացը կ'ելնէր, մօգական իմն ազդեցութեամբ. Կասկածէր թէ Սէրվանտոն ինքն էր սրտեխօսագէտին տեղեկատուն. և թերեւս, այս պարագայիս, վաճառականը կ'սկսէր սխալ գործել.

Ուրիշ առաւօտ մը, աշխատանոցին մէջ, Բոլէն սա փոքրիկ ճառը խօսեցաւ Սէրվանտոնի.

—Ազնիւ բարեկամս, — կ'ըսէր կուսաք, — իմ հարկաւ այսպէս կոչել զձեզ, — երեք օր առաջ Վառիէդէի մէջ ձեր կնոջ ներկայացուեցայ Պ. Ա. Վիլուալի ձեռամբ, ուրբաթ օր ալ իրեն հետ վալսեցի Բատէրու տունը. քանի անգամ տեսայ զինքը և գոց ըրի իւր դէմքը. բայց, տեսայ, միշտ պարահանդէսի հագուստով, պերճ զարդարանքով, յոյժ ցցուած զինքը, ինչպէս կ'ըսեն. Դուք ըսիք ինձ թէ պարզ կենդանագիր մը կ'ուզէք, առտնին կենաց կենդանագիր. Այդ Տիկին Սէրվանտոնը չեմ ճանչեր ես. Քանի որ արդէն ներկայացուած եմ, վերստին ներկայացուցէք զիս, և ձեր տանը, առանց սպասելու, իբր թէ ըստ դիպուածի, և յանձն առ կրնամ գործի ձեռնարկել. Կ'ընդունի՞ք.

—Վաղը, ժամ երեքին, եկէք. Պատրուակ մը կը գտնեմ. Ասկից զատ, սիրելի բարեկամս, զձեզ իմ տունս ընդունիլը հաճոյք մը և գրեթէ պարտք մ'է ինծ... Բայց բան մը կ'աւելցնեմ մի՛ տաք. Դիտեցէք, առանց դիտելու երեւոյթ ունենալու.

—Այդ մասին ապահով եղէք.

Բ

Երբ Բոլէն իւր սրտեխօսագէտ մտաւ տիկին Սէրվանտոնի սրահը, հաւնեցաւ տեղւոյն գոյնին և ճաշակին. Բնական և անհեթեթ ըրջանակն էր այդ ժամանակակից աշխարհային կնոջ, պարզուն եւ ջլախտոտ, ձեւոց եւ երանգոց մէջ համակ ներդաշնակութենէ բաղկացեալ. Հին վարպետին մինակ մնացը այս մանրամասնութիւնն, ինչպէս եղբէն պիտի տեսնուի, իւր կարեւորութիւնն ունի.

Ցեռայ Սէրվանտոն երեւցաւ. Տասն վայրկեան խօսակցեցան, երբ թէ գործի մը վրայ կը տեղեկուին. Վերջապէս Սէրվանտոն ոտք ելաւ եւ գնաց կինը բերել.

—Հանրիէդ, կը ներկայացնեմ քեզ Պարոն Բոլէն Սէռվէ. իւր անունն ըսել՝ կը բաւէ զինքը ներկայացնելու. Անոնցմէ չէ որոց անունն անծանօթ լինի. Մնաց որ, կարծեմ քիչ մը կը ճանչես զինքը, չէ՞.

Հանրիէդ համարձակօրէն ձեռքն երկընցուց առ նկարիչն. իւր տան հագուստով, որ ծիրին եւ կապուտն էր միանգամայն, ճապուկ եւ հրապուրիչ, աւելի եւս յանկուցիչ էր քան հանդիսաւոր շրջազգեստուց պերճութեանը մէջ. Սէռվէ մտածեց որ եթէ տակաւին չէր սիրեր, շատ մօտ էր սիրելու. Խօսակցութիւն, աշխուժի, թեթեւութեամբ, ոչպէս մինչեւ նոյն աշխարհի վերաբերող մարդիկ, որոց բարեկամներն հասարակաց էին. Հանրիէդ կը խորհէր. «Ինքը վէնքը ներկայացնել տուաւ, ամենուրեք ինծ կը հետեւի, կը սիրէ զիս. Տղամարդու գեղեցիկ երիտասարդ մ'է, ամուսինս ապուշին մէկն է.»

Քառորդ ժամ մը յետոյ քաշուեցաւ գնաց.

—Ի՞նչ, սիրելի վարպետ, ըսաւ նկարիչը.

—Ի՞նչ, վաղը պիտի սկսիմ, եւ կը կրնամ, շատ լաւ պիտի լինի.

—Ա՞հ, աղէկ միտքս ընկաւ, յարեց վաճառականը ոտք ելնելով, կրնաք օգտուիլ ասկից. Ընտրեցէք.

Ալպոմ մը բացաւ, որ բոլոր Տիկին Սէրվանտոնի լուսանկարներով լեցուած էր.

Բոլէն, հիացեալ յափշտակեալ, ընտրեց անոնցմէ մին, ամենէն պարզն, ամենէն սիրունն, եւ որուն վրայ առաւ տարաւ զայն. Սանդուղէն վար իջած ատեն, թեթեւ իմն կը խնդար.

Արդ, այս տանէնս ելաւ որ այդ իրիկուն Հանրիէդ, մտախոհ, շուտեց դուրս ելնել. Ինք եւս կ'զգար թէ պիտի սիրէր, և ճըշմարիտ է թէ շատ մեղմութեամբ կը մաքառէր այդ զգացման դէմ.

Խորհեցաւ իւր երիտասարդութեան վրայ, իւր սիրազուրկ ամուսնութեան վրայ, իւր քսան եւ վեց տարիքին վրայ որ կը մօտենար. Եւ սաստանան այլանդակ գաղափարներ կը ներշնչէր իրեն, — մանաւանդ ամուսնոյն նկատմամբ.

Մեքենաբար, ինքն ալ բացաւ լուսանկարաց ալպոմն, ուր իւր ամեն տարուան պատկերները կային. Իւր անցեալն աչքէ անցընելու եղանակ մ'էր այս, իւր գանդաշխոտ առաքինութիւնն հեռաւոր յիշատակներով կազդուրելու կերպ մը... Ինչ որ ամենէն առաջ աչքին զարկաւ, պատկերի մէջ բացական մ'էր, Թափուր քառակուսի մը. Սարսափ՛, Բոլէն Սէռվէ վերջին մը մինակ մնացած էր. կը սիրէր զինքը. իւր կենդանագիրը գողցած էր, անկէ եւս էր այս.

Եւ, ջղաձգական, սրտաբեկ, առանց գիտնալու թէ ինչո՞ւ. — տխրութի՞ւն թէ ուրախութիւն.

Գիշերն անցաւ, անքուն, երազներով պաշարեալ. Եւ, որովհետեւ սահմանուած է թէ գիշերը խորհուրդ կը բերէ, առաւօտուն Հանրիէդ կը սպասէր նկարիչը եւ մտքով անձնատուր կը լինէր նմա.

Գ

Ց. Ջորդ օրը քողածածուկ կին մը կը զարնէր Բոլէն Սէռվէի դուռը. Սպասաւոր մը, որ անշուշտ վարժուած էր այդօրինակ այցելութեանց, բացաւ դուռը, խոնարհեցաւ, եւ, առանց խօսք մը զրուցելու, ներս մըտցուց անծանօթը.

Աշխատանոցին մէջ տեղ, նկարիչն յոտին, գոգնոցաւն ձեռքով մը լոյսին բանած էր ննջաւոր կենդանագիրը, զոր անքթիթ կը դիտէր. Ուրուագրեալ կտաւ մը ցոյց կուտար արդէն ճանչելի պատկերի մը գըծերը...

Ի տես այսմիկ, Հանրիէդ թեթեւ ճիչ մ'արձակեց, եւ երկու ձեռները կարկառեց առ երիտասարդն.

Նկարիչն արդէն ճանչած էր զնա իւր շարժուածքէն, իւր բոյրէն.

Բացատրութիւն չտրուեցաւ երկուստեք. աւելորդ էին, և թերեւս ամեն բան խանգարէին. Լռութիւն տիրեց միայն, և այդ տեսակ պարագային մէջ, լռութիւնն ամեն ժամանակէ աւելի ոսկի է և զուտ ոսկի.

Երբ, երեք օր յետոյ, Սէրվանտոն բսաւ նկարչին. — Է՞հ, իրա՛ւ որ աղէկ առաջ կ'երթա՞յ, շատ լաւ կը յիշէք գլուխը.

—Գլուխը... և մնացեալն ալ... մըրմընջեց երիտասարդն ինքնին. յետոյ, բարձրաձայն. «Այո, պարոն Սէրվանտոն, բաւական կը ճանչեմ օրինակս. և ինչպէս ըսիք, գործն աղէկ առաջ կ'երթայ.»

Եւ կ'ընկրկէր, իւր կտաւը դիտելով, ինքիրմէ գոհ սրտեխօսագէտի մը հաճոյքով.

—Աղէկ միտքս ինկաւ, յարեց վաճառականը, սա մեր պզտիկ հաշիւը կարգադրեմ...

Սեղանին վրայ փռեց տասն հատ կապոյտ պանքատոմս, նոր նոր.

Բոլէն դէմքը ծամածռեց. Բայց ի՞նչ կրնար ըսել.

Երբ Հանրիէդ նորէն եկաւ, — և այդ դարձը շատ ուշ չեղաւ, — Բոլէն առաւ հազարնոց տասն պանքատոմսերն եւ անոր ձեռաց մէջ դրաւ.

—Աղքատներուդ համար.

Եւ զի յետս կ'ընկրկէր նա զարմացած, անոր առջեւ ինկաւ ծնրադիր, եւ բոլոր արկածը խոստովանեցաւ նմա.

Ի՞նչ ընելու էր. Ամեն պարագայի մէջ, քիչ մը ուշ էր. Գործին մէջէն ելնելու ամենէն պարզ միջոցն էր խնդալ, ինչ որ երկուքն ալ ըրին միաբերան.

Ատոնք արդէն մը չեղաւ որ չսիրէին զիրար, — կարի անկեղծ սիրով մը, որովհետեւ պատմութիւնս վեց ամսուան բան է. — եւ, հաւատացէք ինծ եթէ կ'ուզէք, — այո, տակաւին կը սիրեն զիրար.

ՄՈՐԻՍ ՄՈՆԴԷԿԻՒ
(Ժիլ Պլա)

ՄԻՇՏ ՑԱՒԱԶ

Այս էժխոտ նշանաւանը ճշմարիտ արժանեաց որ իւր ճամբուն կը հետեւի առանց թալկանալու, անուղղելի անկարող հաւանակորդաց յարձակմանց, եւ որ հակառակ ամեն խոչընդոտներու կը շարունակէ ի լոյս հանել գերազանց արտադրութիւն մը... Դըժուար է այս անհերքելի ճշմարտութեան աւելի փայլուն օրինակ մը գտնել, քան Բրօզ Լեզօն։ Այս անմահ մաքրողականն ամեն օր իւր կազդուրիչ եւ վերանորոգիչ յատկութեամբը ամեն օր անհամար ծառայութիւններ կը մատուցանէ արեան ապականութեան, մասնաւորական յոգնութեան, ծայրայեղ կենաց խոնջութեանց մէջ։

Պ. Լըզօ, այս հռչակաւորին գեղին հնարիչը, փափաքողաց ձրիաբար կը ղրկէ հետաքրքրաշարժ տետրակ մը (4րդ տպագրութիւն) արեան ապականութեան վրայ։ Այս տետրակ ձրիաբար կը տրուի նաեւ այն ամեն լաւ դեղատանց մէջ որք կը վաճառեն ճշմարիտ Բրոզ Լըզօն։

ՓՈՂՈՏԱՅԻՆ Ի ԽՐԱՏՈՒՆ

ՑՈՒՑԱԿ ԳՐՈՑ

Այս ցանկը կը պարունակէ Գ. Պաղտատլեան գրատան հին եւ նոր հրատարակութեանց հաւաքածոյն, իւրաքանչիւր գրքի պարունակութեանը վրայ կարեւոր եւ մանրամասն տեղեկութեամբք։

Նշանակուած են նաեւ գրքին մեծութիւնը, քանի երեսէ բաղկացեալ ըլլալը, կազմին որպիսութիւնն եւ գինները մեծագոյն զեղչերով։

Այս ցանկը ձրի կը ղրկուի փափաքողաց երբ իրենց հասցէն խմացնեն նամակաւ մը։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՀԱԳԻՆ ԶԵՂՉՈՎ

Պ. ՄԷՅՖՌԸ
Ժ. ՏԷԼՈՐՄ, ՅԱՋՈՐԴ (Օ ՎԻԼ ՏԸ ՖՐԱՆՍ)
3, Նոթիանճըլար փողոց, Ղալաթիա

Վաճառումն սկսած է Նոյեմբեր 3/15ին մամ. Բոլոր գինները նշանակուած են զրուցով.

Փառակներ, Ֆուլարդ, Բաճխանակ, Հովանոց, Փառաւոր, Բարբերականութիւն, Ամեն տեսակ փողպատ, Կրծնոցի ձեռնոց, Մատաղոյ, Ֆլանել, Ծածկոցք, Մէքինոս, Թաշկինակ, Ծածկարարութեան առարկայք, Սըրտուկք, Կօշկայ առարկաներ, Գօգարեղէնք եւ Արծաթեայ ժամացոյցք եւն. եւն.

10 % զեղչ այն ամեն ապրանաց վրայ որոց գները չեն նշանակուած ցրուեալ Ազդագրերուն վրայ։

2135 Ժ. ՏԷԼՈՐՄ
7—26 Յաջորդ Պ. ՄԷՅՖՌԻ

ՄՍԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ
LIEBIG
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ի ՖՐԷՅ-ԲԵՆԹՈՍ

Ի 1867էն ի վեր արժանացած է Միջազգային ամեն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձրագոյն վարձատրութեանց, Մեծ գիւտերէն եւ յանձնաժողովներէն վերին կենսական պատրաստութեան արդիւնքի, եւ [illegible]

Հիւանդաց և ապաքինելոց համար կազդուրիչ դեղ։

Պահանջել այս ստորագրութիւնը։ Liebig

Մեծաքանակ կը ծախուի գործակատարաց քով, Ժէնեթ Բալլէ և Ընկ. Կ. Պոլիս, Թիֆէոլ խան, Թիւ 4. Կը ծախուի նաեւ ամեն ուտեստեղէնի վաճառականներու, դեղագործներու, նպարավաճառներու քով և այլն։

2141

ՄԵԾ ԵՒ ԲՈՒՆ ԼԻՒՔՍԱՓՈՆ
Ժ. ԼԷՑԻՒՖ ԵՒ ԸՆԿ. ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ
[illegible]
130, Բերայի մեծ փողոց, [illegible]

[illegible]

Գինները զեղչուած են 50 %

[illegible]
5—16 2183 ԼԷՕՆ ՌՈՏԻՆԵԹԱ

Հ. Ժ. ԲԱԳՐԻՆԻՍ

Պ. Հ. Ժ. Բագրինիս պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ, իւր մագաղաթագործ [illegible] փոխադրած է Բերայի մեծ փողոցը, Թիւ 39, 41 և 43 [illegible]

5—10
2142

ՊԻՏԻ ՀԱՒԱՏԱՔ ԱՐԴԵՕՔ

Երբ լսէք Բրուսան լաւ բանող ժամացոյց մը ՄԻ ՄԻԱՅՆ 45 ՂՐՈՒՇԻ զինքը փոխարէն, որ կը ծախուի Սէրկեճեան էֆ. վաճառատան մէջ Մահմուտ-Փաշա թիւ 244, [illegible]

2084 7—12

ՄԻՆԻՈՆ ՄՈՐԻՍ ՔՕՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, Բերա, Թիւ 3, 88
[illegible]

ԲՐՈՅ. ՏՈՒԹ. Ա. ՔՐԻՍՏՕՖ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

531

ՆՕՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 1,932,350

ՆՕՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վճռենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և պլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկի նն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։*

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

SOUTH BRITISH AND NATIONAL ՍԱՈՒԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՆԷՇԸՆԸԼ

Ստորագրեալ դրամագլուխ	4,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի »	500,000	» »
1873էն ի վեր վճարւ. կորուստք	2,500,000	» »

GLASGOW & LONDON ԿԼԱՍԿՕՈՒ ԷՆՏ ԼԸՆՏԸՆ

Դրամագլուխ **300,000** Անգլիական ոսկի

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալք ՀՈՖՄԱՆ ԵՂԲԱՐՔ եւ ԸՆԿ.

(1880) Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սայտէ խան թիւ 13, 14, 15

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱԶԴ

ՋԲՕՍԱԿԱՆ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

Կ. Պոլսէն Պուտաբէշթ, Վիեննա և վերադարձ կանգ առնլով

Ադրիանուպոլիս, Փիլիպէ, Սոֆիա, Նիշ և Պելկրատ

Առաջին կարգ օսմ. ոսկի 15
Երկրորդ կարգ օսմ. ոսկի 12

Մէջն առնլով նաև ուտեստի ծախքը մի միայն երթի առեն, սակայն առանց բնակութեան ծախուց։

Առաջին կարգ օսմ. ոսկի 25
Երկրորդ կարգ օսմ. ոսկի 20

Մէջն առնլով ուտեստի ծախքն ուղեւորութեան առեն և բնակութեան ծախքն 3 օր ի Պուտաբէշթ և 4 օր ի Վիեննա, ըստ կանոնաւ հրատարակեալ ազդին։

Կառախումբը պիտի մեկնի հոկտեմբեր 25ին եթէ պէտք եղած թուով ուղեւորներ գտնուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԼԷՕԺԷՆ ՌԱԲԱՐՈ

Ներկայացուցիչ [illegible] երկաթուղեաց

Ղալաթիա, Վոյվոտա, Եուսուֆ Իզզէտ տուին խան, առաւօտեան ժամ 9էն երեկոյեան ժամ 4. 2126

ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ *ունեցողներն, որոց կեանքն անհնարին տանջանք մ'է, մշտաեւ չարչարանք մը, ինքզինքնին հանդարտեցնելու պատրուակաւ ինքզինքնին կը թունաւորեն թմրեցուցիչ կազմութիւն ունեցող թուղթերով, փոշիներով, Սիկարէթներով, որոց յաճախակի գործածութիւնը վայրկեան մը կը հանդարտեցնէ զիրենք, այլ ապահովապէս կ'սպաննէ։*

ՇՆՉԱՐԳԵԼՆԵ՛Ր

Շնչարգելութեան միակ բուժիչ դեղն է
ԱՍՏԵՂ ՀԵՂՈՒԿՆ
(LA LIQUEUR DE L'ETOILE)

Պ. Ժ. ԼԱՍԴԻ, *դեղագործ-քիմիագէտ ի* ՊՈՐՏՕ

Գրեցէք նմա՝ պատասխանի համար թղթադրոշմով, և ձրիապէս պիտի ստանաք ամէն տեղեկութիւններն իւր դեղին և իւր ազդուութեան բազմաթիւ ապացոյցներուն վրայ։

ՄԱՐԻՕ ԼԸՇՕ, *դեղագործ-քիմիագէտ*, 164, Սէնդ-Գաթէրին փողոց, ՊՈՐՏՕ։

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են՝ ի Պոլիս, Քիւչիւքեան եղբարք, Էմին Էօնիւ, 77. Վ. Քասապեան, Պահչէ-Գաբու, 13. Պ. Գ. Վ. Ռոտիճիանօ և ընկ., 14, Սուլթան-Համամ — Բերա, Քոնդուք եղբարք, Մեծ փողոց, 247. Ն. Թէօտորիտէս, 244. Պ. Լօժէն Տէլլասուտա, 328։

1698

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ Ֆիզիգական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է Նորա անհամար արդեանցը ստոյգ դիտութեամբն։ Այս Ֆիզիգական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անհնարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով՝ կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լերդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց աս անունները տրուած է. ջերմն և սարսուռ (որթմա), Թագուն ջերմ (կիզիչ իրքմա), պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտը ապականեալ և թունաւորեալ բ ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ ելած ժահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և սիաններու ծակոտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը չնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտուան ստոյգ, վասն զի թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերոց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կարաքէօյ 531

ԱԶՄԱՏՈՒԻՆ

Ի ԳԱԶԹԷԼ ՀԱՆՆ

ՓԻՆ ԱՆՃԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Յ. ՄԱՍԹԷՈՍԵԱՆ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորբնտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ *գեղեցիկ և հաստատուն*
ՏՈՒՖԱՐՆԵՐ, *վաճառականական եւ*
ԱՑՑԵՏՈՄՍՆԵՐ, *խիստ մաքուր և ընտիր։*

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունս ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ինչ որ թուղթ գրիչ, ստամպք, պօրտֆէօյ, գրապանակ եւ եւն։

736

ՌԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՒԱԶԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

[illegible] կը բերեն Լիվերփուլ և Արեւելեան ծով.

[illegible]	ֆրանք	[illegible]	ֆրանք
[illegible]	2500	[illegible]	3700
[illegible]	2500	[illegible]	3700
[illegible]	2500	[illegible]	3700
[illegible]	2500	[illegible]	5500
[illegible]	3700	[illegible]	5500
[illegible]	5000	[illegible]	5500
[illegible]	4000	[illegible]	2200
[illegible]	500	[illegible]	2500
[illegible]	4000	[illegible]	800
[illegible]	700	[illegible]	700
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	6800
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]

Այլեւայլ շոգենաւը, նաւարկեալ Էրլ այսօր Լիվերպուլէն ընդ հանուր վաճառքով աստ հասաւ։

[illegible]

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՅՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ

Գործակալ

թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւաստեաց Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյ առտ և ընկ. Լիվերպուլ

[illegible]

Գ. Պոլիս, [illegible] Լաֆոնդէն.
Զմիւռնիա, Պ. Վ. Բարգէր Եղբարք
Սելանիկ, Կ. Լ. Վահման և ընկ
Պէյրութ, Ա. Քամիլլերի.
Պատրա, Ս. Վոզոզորուլօ Որդիք և ընկ.
Զմիւռնիա, Ց. Ալեքս. և ընկ. 1596

[illegible] ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բօղազի միջև կանոնաւոր ճանապարհորդութիւն

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Արմէնի որ հոկտեմբեր 17ին Մարսիլիայէն և հոկտեմբեր 24ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անաթոլի որ պիտի մեկնի հոկտ. 92ին։

[illegible]

Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալութիւն

ԹԻՆԻՈՒԹԷ ԲՐԹԻԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ Մուհանէ փողոց, Թիւ 19

1606

Պատասխանատու Օ. ՏՈՄԱՍԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԻՒՆԸ ԿԵԱՆՔ Է

ԱՐԵԱՆ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄ Ի ՁԵՌՆ

ROB LECHAUX*ի*, ԽՈՏԵՐՈՒ ՀԻՒԹՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Բուսական ազդու եւ անբաղդատելի մաքրիչ դեղ.

Գրկանի եւ կարմիր Սարսապարիլի խտացեալ իսուն ոսր նիւթերով

Բուսական արտադրութիւն, առանց սնդիկի, շղթով կեդրոնացեալ մաքուր գործիքներու մէջ։ ՌՕԲ ԼԸՇՕՆ, բոլոր երկաթախառն ջուրերէն և Մորիս ձկան իւղէն աւելի ազդեցիկ, ուժ և գոյն կուտայ տկար տղայոց և անարիւն կանանց, կը կազդուրէ ապաքինողներն եւ ծերունիները. կը գօրացնէ, կը վերանորոգէ արիւնը, եւ բնական կամ ստացական բոլոր անմաքրութիւնները ջնջելով շուտով կը բուժէ «Վէրքերը, եռքերը, մորթի հիւանդութիւնները, կապոյտ հազը, շնչարգելութիւնը, ճաղատութիւնը, կաթին աւրուիլը» եւ այլն։

Կեղծերէն զգուշանալու համար ամեն շիշերու վրայ փնտռել ԻՒՆԻՕՆ ՏԷ ՖԱԲՐԻՔԱՆԻ *երաշխաւորութեան կնիքն եւ այս ստորագրութիւնը*

F. Lechaux

ՁՐԻԱԲԱՐ *կը ղրկուի կարի հետաքրքրաշարժ տետրակ մը (35րդ տպագրութիւն)*
ՌՕԲ ԼԸՇՕԻ *միջոցաւ* ԱՐԵԱՆ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ *վրայ։*

Պորտօ, դեղարան Մարիօ Լըշօ, Սէնդ-Քաթերին փողոց, 164, Պորտօ։

Նոյն դեղատան մէջ. ԲՈՄԱՏ ԱՆԴԻ-ՏԱՐԴՐԵՕԶ ԼԸՇՕ *Մորթի հիւանդութեանց բուժման համար։*
Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են Քիւչիւքեան եղբարք, Բերա եւ Պոլիս. Քասապեան, 13, Պահճէ Գափու. Գ. Վ. Ռոտիճիանօ եւ ընկ. 14 Սուլթան Համամ. Ի Բերա՝ Քոնդուք եղբարք, Մեծ փողոց, 247. Ն. Թէօտորիտէս, Մեծ փողոց, 244. Լօժէն Տէլլասուտա, Մեծ փողոց, 318. 1696

La Compagnie d'Assurences La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

Ի ՄԱՆՀԱՅՄ

ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՑ

Ամբողջ դրամագլուխ	12,500,000 *ֆրանք*
Պահեստի »	2,825,000 *ֆրանք*

Կ'ապահովագրուին դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, վաճառքներ եւ ապրանքներ, որք յանձնուած են ամենազգի թղթատարական փոխադրութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim Cº d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim *ընկերութեանց կողմէ որք ի միասին ունին* 30,500,000 *ֆրանք։*

Կ'ապահովագրուին շոգենաւով, երկաթուղով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիները շատ չափաւոր են և պայմանները շատ ազատ

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Տ. ԼԸՊԷ ԵՒ ՎԻԳԴՈՐ ՈՐԴԻ

1132 *Ընդհանուր Գործակալք է Կ. Պոլսոյ այս երկու Ընկերութեան*

ՎԱՆ ՀՈՒԴԷՆԻ ՋՈՒՏ ՔԱՔԱՕՆ

Ընդհանրապէս ճանչցուած է քաքաօներուն ամենէն ախորժահամն և լաւագոյնը։

Ի նկատ առնլով իւր ընտիր տեսակը, ՎԱՆ ՀՈՒԴԷՆԻ ՋՈՒՏ ՔԱՔԱՕՆ, *թէպէտ ըստ երեւոյթին աւելի սուղ, իրօք աւելի աժան քան այսօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններ, այնպէս որ* ՎԱՆ ՀՈՒԴԷՆԻ ՋՈՒՏ ՔԱՔԱՕԻ *մէկ բաժակը՝ բաժակ մը թէյէ կամ խահուէէ աւելի չարժեր. այլ որովհետեւ այս քաքաօն գերազանցապէս սննդարար և դիւրամարս ըմպելի մ'է, իւր ծախսն իրօք շատ աւելի նուազ է։*

Կը գտնուի մեծ դեղավաճառաց, Նպարավաճառաց և անուշավաճառաց քով, թիթեղեայ տուփերու մէջ ½, ¼ *և* ⅛ *քիլօկրամ։* 1806

ՖՐԱՆՔՕ–ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ Ի ՊԻՒՏԱԲԷՇԹ

ՀՈՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Լօժէն Բարաբօ
» Խմբագիր գործակալ և քննիչ. Մ Նազարէթ Եազըճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօղեան և Պալքճեան Զմիւռնիա. Գասպարեան և Տամլամեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շէրէֆէտտին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քօնիա, եւն եւն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նախրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել, կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն. Ամեն խնդրէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (Վաճառական Աւստրիա-Հունգարական կառավարութեան հրատարակութիւններ) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանքի պատկառելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկայիս 12 միլիոն է։ 654

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՕՐԷԻՑ

Ժ. ԱԼԷՔԵԱՆ

ՄԱՏԱԿԱՐԱՐ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Երկու տարիէ ի վեր վաճառատունս փոխադրած եմ Եէնի Ճամիէն Պահճէ Գաբու ձէլալ պէյ խանի տան թիւ 2 մթերանոցը։ Սոյն միջոցին մէջ վաճառատունս իւր դասակարգին մէջ առաջին կարգի եւ ամենաճոխ վաճառատուն մը ընելու համար ամեն ջանք եւ զոհողութիւն չեմ խնայած։ Դիմողք խիստ գոհ պիտի մնան վաճառոյ մաքրութենէն եւ գներու չափաւորութենէն։ Կը գտնուի Գաղղիոյ, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ հռչակաւոր տանց դեղօրայք, մեծ քանակութեամբ Լօնտոնի եւ Բելճիքայի սիւլֆաթ տը քինին, Նորվեկիոյ զուտ ձկան իւղ, Գաղղիական եւ Անգլիական պատրաստ դեղօրայք (Spècialitè), վարժարանց համար քիմիական գործիքներ, որք իրենց տեսակին շատութեամբ բոլոր Պոլսոյ մէջ գտնուածները կը գերազանցեն, ախտաբուժներու եւ կոմանորբլուսթիի համար պէտք եղած գործիքներ եւ դեղեր, Քանէօքի համբաւաւոր տանց քննեաքներ, Պորտոյի եւ Մալակայի գինիներ, մեծ քանակութեամբ եւրոպական հանքային ջուրեր, ձուկենէրու համար նիքել եւ անթիմանի, վիրաբուժական քաուչուկի վերաբերեալ ամեն տեսակ գործիք, դեղարանաց մէջ գործածելի պիտոյք, պարապ շիշեր որք մեծ քանակութեամբ կը ծախուին, հականեխական (Anticeptique)ի մեթօտով պատրաստուած Լիսթէյի բամպակներ, եւ այլն եւայլն։

Ամեն կողմէ յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին եւ ուղղակի կը ղրկուին. մեծ հոգ եւ խնամք կը տարուի հեռաւոր տեղեր երթալիք ապրանաց զետեղման, ինչպէս յաճախորդքս փորձով տեսած են։

Վաճառատանս մէջ կը գտնուի Եւրոպայէն յատկապէս բերուած ծառոց պատուաստի համար պատրաստ խիւս (մածուն) որ մեծ ծառայութիւն կ'ընծայէ պարտիզպանաց եւ պարտիզատիրաց։ 1669

ՍԳՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ

(EMULSION SCOTT)

ՄՈՐՒԻ ՁԿԱՆ ՁՈՒՏ ԻՒՂ

Ի[illegible] ու շով և [illegible]

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ *և* ՊՕՈՒՆԻ, *ի Նիւ-Եորք*

Կաթին չափ ախորժահամ է.

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ծռզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։ Գործակալներն են Համմէր և Հիրշէլ, Պոլիս. 1691

Յ. ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ:ԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Կ'ընդունին ամեն տեսակ արտածութեան եւ ներածութեան ապրանաց յանձնարարութիւններ որք կը գործադրուին շահաւէտ կերպով եւ նպաստաւոր պայմաններով. հասցէ O. Séropian & Cie Marseille. *հեռագրոց համար,* Séropian Marseille.

1854

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1686

1888 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Վոսփորէն Իջնող շոգենաւներ

12 30 Վանիքէ. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Գալաթ.
12 30 Պէյգ. Բաշլըգ. Զուլ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիքէ. Չէնկէլ. Պէյ. Գուզ.
12 45 Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք.
1 — Եէնիմ. Մէզ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
1 — Ռ. Ա. Գավագ Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյա. Թարպ. Պէյգօզ Եէնիք. Զուպ. Գանլ. Պօյաճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Խասկ.
1 30 Եէնիմ. Մէզպ. Պօյիւքտ. Թարպ. Պէյգօզ Բաշլըգ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
2 15 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւքտէրէ Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիք.
3 30 Պէօյիւք. Թարպ. Պէյգ. Բաշլըգ. Զուպուգ. Գանլը. Ա. Հիսար Գանտ. Վանի. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. Խասկիւղար
3 30 Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյ. Թարպ. Եէնիք. Իսթէն. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
4 45 Պէօյիւք. Պէյգօզ. Բաշլըգ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք.
4 45 Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Եէնիք. Իսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
6 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թար. Եէնիք. Իսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիքթաշ
6 15 Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Խասկ.
7 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշլըգ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտի. Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Խասկ.
7 45 Ա. Գավ. Մէզարպ. Պէյիւք. Թարապ. Եէնիք. Միրկէօն Ռ. Հիսար Արնավուտգ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիկ.
9 — Եէնիմ. Մէզ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Իսթէն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվա. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.
9 30 Մէզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Պէյգօզ Բաշլ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խասկ.
10 — Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
10 45 Մէզպ. Պէօյա. Թարպ. Եէնիք. Պօյաճ. Ռ. Ա. Հիսար Արնվ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք.
11 — Մէզպ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Արնվ.

Կամուրջէն Ելնող շոգենաւներ

2 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Իսթէն. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզպ. Եէնիմ.
2 45 Գալաթ. Խասկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկէլք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշլ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
3 — Խասկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշլ. Պէյգ. Թարպ. Պէօյք.
3 30 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյ. Մէզպ. Եէնիմ.
4 15 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Արնվ. Պէպէք Ա. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզպ. Եէնիմ.
4 30 Խասկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլ. Միրկ.
5 45 Գալ. Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգ. Թարպ. Պէօյ. Մէզարպ. Ռ. և Ա. Գավագ
6 30 Պէշիք. Օրթ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյք. Մէզպ. Եէնիմ.
7 — Պէշիք. Խասկ. Գուզկունճ. Օրթագ. Պէյլէր Չէնկէլ. Արնավ. Գանտլ. Ա. և Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւքտ. Մէզպ. Եէնիմ.
8 30 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէն. Թար. Պէօյ. Մէզ. Եէնիմ.
9 15 Գանտ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլ. Միրկ. Զուպ. Բաշլ. Պէյգօզ Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
9 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյք. Մէզպ. Եէնիմ.
10 5 Գալ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Զուպուգլը Բաշլըգ. Պէյգ. Թար. Մէզ. Ռ. և Ա. Գավագ.
10 15 Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Իսթէն. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
11 — Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
11 15 Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Զուպ. Բաշլըգ. Պէյգ.
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան.
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք